

Univerzita Pardubice
Dopravní fakulta Jana Pernera

Výzkum individuálních kompetencí a faktorů motivace budoucích absolventů
škol sdružených v Asociaci středních škol informačních technologií,
telekomunikací, poštovníctví a logistiky

Michaela Novotná

Bakalářská práce
2017

Univerzita Pardubice
Dopravní fakulta Jana Pernera
Akademický rok: 2016/2017

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Michaela Novotná**
Osobní číslo: **D14661**
Studijní program: **B3709 Dopravní technologie a spoje**
Studijní obor: **Management elektronických komunikací a poštovních služeb**
Název tématu: **Výzkum individuálních kompetencí a faktorů motivace budoucích absolventů škol sdružených v Asociaci středních škol informačních technologií, telekomunikací, poštovníctví a logistiky**
Zadávající katedra: **Katedra dopravního managementu, marketingu a logistiky**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

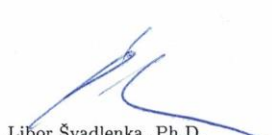
Úvod

1. Charakteristika výzkumných metod
2. Výzkum individuálních kompetencí a faktorů motivace budoucích absolventů
3. Návrh opatření pro zvýšení úrovně kompetencí budoucích absolventů

Závěr

Rozsah grafických prací: dle doporučení vedoucí/ho
Rozsah pracovní zprávy: 40 - 50 stran
Forma zpracování bakalářské práce: tištěná/elektronická
Seznam odborné literatury:
dle pokynů vedoucí/ho práce

Vedoucí bakalářské práce: Ing. Dalibor Gottwald
Katedra dopravního managementu, marketingu
a logistiky
Datum zadání bakalářské práce: 30. listopadu 2016
Termín odevzdání bakalářské práce: 2. června 2017

doc. Ing. Lišor Švadlenka, Ph.D.
děkan

L.S.

doc. Ing. Jaroslava Hyršlová, Ph.D.
pověřená vedením katedry

V Pardubicích dne 12. dubna 2017

Prohlašuji:

Tuto práci jsem vypracovala samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využila, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Byla jsem seznámena s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Beru na vědomí, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, a směrnicí Univerzity Pardubice č. 9/2012, bude práce zveřejněna v Univerzitní knihovně a prostřednictvím Digitální knihovny Univerzity Pardubice.

V Pardubicích dne 29. 5. 2017

Michaela Novotná

Ráda bych poděkovala vedoucímu práce Ing. Daliboru Gottwaldovi za vstřícný přístup a cenné rady při zpracovávání bakalářské práce a zároveň členům Asociace středních škol informačních technologií, telekomunikací, poštovníctví a logistiky za spolupráci při sběru dat pro primární výzkum.

ANOTACE

Práce se zabývá problematikou výzkumu individuálních kompetencí a faktorů motivace vstupu do odvětví budoucích absolventů škol sdružených v Asociaci středních škol informačních technologií, telekomunikací, poštovníctví a logistiky.

KLÍČOVÁ SLOVA

motivace, kompetence, výzkum, studium, absolvent

TITLE

Research into individual competences and motivational factors in future graduates of schools associated in IT, Telecommunications, Postal Services and Logistics High Schools Association

ANNOTATION

Thesis deals with research into individual competences and motivational factors in future graduates of schools associated in IT, Telecommunications, Postal Services and Logistics High Schools Association.

KEYWORDS

motivation, competence, research, study, graduate

OBSAH

ÚVOD	9
1 CHARAKTERISTIKA VÝZKUMNÝCH METOD	11
1.1 Základní pojmy v oblasti výzkumu	11
1.2 Postup realizace výzkumu	12
1.2.1 Definování cíle výzkumu	12
1.2.2 Orientační analýza situace	13
1.2.3 Plán výzkumného projektu	13
1.2.4 Sběr dat	14
1.2.5 Zpracování dat	14
1.2.6 Analýza údajů	15
1.2.7 Interpretace výstupů	16
1.3 Charakteristika výzkumných technik a metod	16
1.3.1 Druhy výzkumu	17
1.3.2 Metody sběru dat	17
1.3.3 Proces dotazování	18
1.3.4 Konstrukce otázek	19
1.3.5 Konstrukce dotazníku	19
1.4 Teoretická východiska problematiky motivace ve vztahu k realizovanému výzkumu	22
2 VÝZKUM INDIVIDUÁLNÍCH KOMPETENCÍ A FAKTORŮ MOTIVACE BUDOUCÍCH ABSOLVENTŮ	25
2.1 Časový harmonogram	25
2.2 Charakteristika zapojených subjektů	26
2.3 Sběr dat - dotazníkové šetření	27
2.4 Charakteristika zkoumaného vzorku respondentů	28
2.5 Výsledky výzkumu	30
2.5.1 Hodnocení individuálních kompetencí a vybraných faktorů motivace respondentů s prvotním záměrem „hledat práci“	31
2.5.2 Hodnocení individuálních kompetencí a vybraných faktorů motivace respondentů s prvotním záměrem „pokračovat ve studiu“	42
2.5.3 Výsledky identifikační analýzy	52
3 NÁVRH OPATŘENÍ PRO ZVÝŠENÍ ÚROVNĚ KOMPETENCÍ BUDOUCÍCH ABSOLVENTŮ	54

3.1	Návrh opatření ke zvýšení úrovně individuálních kompetencí budoucích absolventů	54
3.1.1	Návrh ke zvýšení prestiže střední školy	54
3.1.2	Návrh na zvýšení úrovně vnímaných kompetencí v oblasti praktických dovedností	55
3.1.3	Návrh na zvýšení úrovně vnímaných kompetencí v oblasti jazykových znalostí	56
3.2	Návrh opatření pro zvýšení atraktivity o vstup do odvětví pro budoucí absolventy	57
3.2.1	Motivační faktor kariérní růst	57
3.2.2	Motivační faktor finanční nezávislosti	59
ZÁVĚR		60
POUŽITÁ LITERATURA.....		62
SEZNAM TABULEK.....		64
SEZNAM OBRÁZKŮ		65
SEZNAM PŘÍLOH.....		67

ÚVOD

Řízení aktivit souvisejících s rozvojem zaměstnanců, ať už stávajících nebo potencionálních je jedním ze základních faktorů, které mají přímý dopad na úspěšnost podniku¹ na daném trhu. Danou skutečnost lze potvrdit zejména ve vztahu ke zvyšujícímu se počtu prací zabývajících se danou problematikou. Řízením aktivit souvisejících s rozvojem zaměstnanců se ve svých pracích zabývají Wright, Hassan a Christensen (2017) nebo Idris a Manganaro (2017). Ve snaze garance kontinuálního rozvoje podniku z pohledu řízení vztahů se zaměstnanci je naprosto klíčové věnovat pozornost nejen samotnému procesu rozvoje stávajících zaměstnanců, ale zejména pak procesu zvyšování atraktivity podniku pro potencionální zaměstnance. Toho lze dosáhnout prostřednictvím důsledné analýzy vnímaných individuálních kompetencí a hlavních motivačních faktorů vstupu do daného odvětví v určité skupině potencionálních zaměstnanců.

S výše uvedenou tezí se pojí také hlavní cíl práce, kterým je na základě teoretického vymezení řešené problematiky provést analýzu stávajícího stavu, tj. realizovat výzkum individuálních kompetencí a faktorů motivace budoucích absolventů škol sdružených v Asociaci středních škol informačních technologií, telekomunikací, poštovníctví a logistiky (dále jen Asociace). Následně na základě zjištěných informací je cílem navrhnout opatření ke zvýšení úrovně individuálních kompetencí budoucích absolventů a opatření pro zvýšení atraktivity vstupu do odvětví pro budoucí absolventy středních škol sdružených v Asociaci.

Ve snaze zachování logické struktury členění práce a v návaznosti na stanovený cíl bude práce členěna do tří základních částí. V první řadě se jedná o teoretické vymezení problematiky výzkumu (obecná charakteristika výzkumu, charakteristika výzkumných metod a technik výzkumu). Součástí této části je také teoretické vymezení problematiky motivace, a to z důvodu poskytnutí komplexního teoretické rámce řešeného tématu bakalářské práce, jež se zabývá i výzkumem faktorů motivace vstupu do odvětví.

Samotný proces realizace výzkumu je obsahem druhé části práce. Konkrétně se jedná o určení postupu realizace samotného výzkumu, včetně charakteristiky vybrané skupiny respondentů. Obsahem této části práce je také vyhodnocení údajů získaných na základě dotazníkového šetření.

Třetí část práce je zpracována s ohledem na výstupy předchozí části bakalářské práce, konkrétně se jedná o určení návrhů pro zvýšení úrovně individuálních kompetencí a zvýšení

¹ Pro účely této bakalářské práce je pojem podnik chápán ve smyslu zákona č. 90/2012 Sb., o obchodních korporacích, tj. jako obchodní společnost.

atraktivity vstupu do odvětví pro budoucí absolventy středních škol sdružených v Asociaci. Realizace jednotlivých částí bakalářské práce je hlavním předpokladem pro naplnění stanoveného cíle.

.

1 CHARAKTERISTIKA VÝZKUMNÝCH METOD

V současném turbulentním tržním prostředí dokáží být konkurenceschopnými jen ty podniky, které dokáží propojit, získávat a správně využívat materiální, finanční, informační a lidské zdroje. V rámci personalistiky se podle Koubka (1995, s. 11) rozvinula její nová koncepce řízení lidských zdrojů, jež zahrnuje „*získávání, formování, fungování, využívání, jeho organizování, propojování jeho činností, výsledků jeho práce, jeho pracovních schopností a pracovního chování, vztahu k vykonávané práci, podniku a spolupracovníkům a v neposlední řadě jeho osobního uspokojení z vykonávané práce, jeho personálního a sociálního rozvoje*“. Rathouský (2012) nastoluje problém, se kterým se setkávají podniky již v první fázi, jež zmiňuje Koubek (1995) při získávání pracovníků, kdy se neseťká kvalifikace absolventů škol s požadavky firem a navrhuje zapojení zaměstnavatelů do úprav vzdělávacích programů. Podobně i Myšková (2015) zkoumá kvalifikaci zaměstnanců vzhledem k požadavkům zaměstnavatelům. Přitom se autoři Koubek (1995), Armstrong (2007), Palán (2002) shodují na myšlence, že nejcennějším zdrojem se v současné době stali lidé, kteří dokáží v pracovním procesu uspět.

1.1 Základní pojmy v oblasti výzkumu

Výzkum lze dle Olecké a Ivanové (2010, s. 6) definovat jako „*obecnější způsob zkoumání s vyšším stupněm abstrakce*“, sloužící ke zjištění širších souvislostí prostřednictvím systematické činnosti postavené na technikách sběru dat. S podobnou definicí se můžeme setkat i u Malhotry (2010, s. 39) „*výzkum je systematická a objektivní identifikace, sběr, analýza, rozšiřování a užití informací pro účely zlepšení rozhodnutí spojených s identifikací a řešením problémů a možností*“.

Jakým konkrétním způsobem jsou data sbírána je určeno technikou, kterou Olecká a Ivanová (2010) popisují, jako „*propracované postupy a systémy specifických operací vedoucích k získání empirických informací v rámci výzkumu*“. Mezi nejpoužívanější techniky autorky řadí například pozorování a dotazník.

Ve snaze poskytnutí komplexního teoretického ukotvení problematiky výzkumu je nutné definovat také pojem metoda. Metodu lze charakterizovat jako systém pravidel a principů. Jedná se o systematický postup nějakého jednání, které směřuje k dosažení cíle. Termínem metoda přitom lze označit:

- způsob či postup, jímž se od určitého výchozího stavu dospěje k požadovanému stavu,
- uspořádaný operační postup či systém,

- soubor (systém) pravidel určujících třídu operačních postupů (systémů) (Olecká a Ivanová, 2010).

1.2 Postup realizace výzkumu

Výzkum se podle Foreta a Stávkové (2003) potom vždy zabývá určitým socio-ekonomickým problémem, který je potřeba si na konkrétním trhu dobře definovat a zároveň specifikovat cíl, pro který je výzkum vytvářen. Jak uvádí Hague (2003) aplikaci výzkumu můžeme využít pro jakoukoliv formu trhu, důležitý je střet nabízejícího a poptávajícího. Nezbytné ale je pro každý trh vybrat vhodnou metodu a techniku jeho výzkumu. V tomto případě se jedná o trh práce, kde se na jedné straně pohybuje podnik jako poptávající a na druhé straně potencionální zaměstnanci jako nabízející. V současné době, ale již je možné vidět, že podniky se musí velmi snažit přilákat nabízejícího, aby se rozhodl pracovat pro podnik, a to formou různých benefitů. Zvláště u technických oborů jsou časté nabídky příspěvků na penzijní připojištění, dovolené navíc a mnoha dalších stimulačních faktorů, kterými se snaží podniky získat nové zaměstnance.

Podle Kozla (2006) je důležité si uvědomit, že výzkum je časově i finančně náročný proces, proto je důležité jeho pečlivé naplánování a dodržení časového harmonogramu. I když každý výzkum je ovlivňován jinými faktory Kozel (2006) rozděluje výzkum na etapu přípravnou, do které spadají fáze:

- definování problému, cíle,
- orientační analýza situace,
- plán výzkumného projektu.

Druhou etapu poté uvádí realizační, kterou dále dělí:

- sběr údajů,
- zpracování shromážděných údajů,
- analýza údajů,
- interpretace výsledků výzkumu.

Stejného rozdělení poté využívá i Foret a Stávková (2003), kteří dále upozorňují na důležitost prvního kroku. Podrobnějšího rozdělení poté využívá Hague (2003), který ještě přidává fázi, kdy se odhalí problém a je rozhodnuto o jeho řešení s použitím výzkumu.

1.2.1 Definování cíle výzkumu

Nyní je vhodné se vrátit k definici cíle „*Cíle výzkumu jsou dány účelem výzkumu, jsou vyjadřovány programovými otázkami, které by měly precizně vyjadřovat, co přesně má výzkum*

zjistit“ (Bednarčík, 2008, s. 22). Podle Kozla (2006) je potom velmi důležité, aby definovaný cíl nebyl příliš široký, což by znamenalo velkou rozsáhlost a s tím plynoucí časovou prodlevu, ani příliš úzký, aby nebyly opomenuty další možnosti a nebyl zaměřený pouze na jednu. Důležité také je si uvědomit, že ať už se jedná o primární či sekundární výzkum, vždy bude k dispozici velké množství informací, které je nutné roztrždit a zpracovat tak, aby se stali kvalitním a hodnotným výchozím zdrojem pro další rozhodování. Podniky proto, také musí dokázat předpovědět, zda náklady na výzkum nepřesáhnou cenu získané informace (Foret a Stávková, 2003).

Ke správné definici cíle by měli vést zásady, které popisuje Kozel (2006) a to:

- určit co výzkum má řešit za problém,
- navrhnout místo hledání informací,
- zjistit možná alternativní řešení,
- upřesnit jakými otázkami se výzkum bude zabývat.

1.2.2 Orientační analýza situace

Na důležitost této fáze upozorňují McCarthy a Perreault (1995), neboť říkají, že není dobré vynechat tuto fázi, protože některé informace, už mohou být známé a není potřebné vynakládat další prostředky k jejich získání, tuto skutečnost zdůrazňuje i Hague(2003).

Podle Kozla, Mlynářové a Svobodové (2011) je nutné v této fázi se rozhodnout, zda využijeme již známa data analýzou sekundárních dat, tedy sekundární výzkum, nebo je nutné provést výzkum primární. V případě sekundárních dat, je potřeba podle Kozla (2006) dbát, na spolehlivost, přesnost, úplnost a aktuálnost dat. Naproti tomu, jak uvádí Kozel, Mlynářová a Svobodová (2011), má svoje výhody a nevýhody i výzkum primární, mezi výhody lze uvést přesnost, konkrétní aplikace na daný problém a hlavně aktuálnost, nevýhodami jsou hlavně časová, finanční náročnost a doba čekání na výsledky a zpracování výzkumu.

1.2.3 Plán výzkumného projektu

Podle Kotlera a Kerrela (2013) je rozvržení účinného plánu důležitým krokem vedoucím k získání informací a odhadu potřebných nákladů časových i peněžních. Pro sestavení plánu je poté nezbytné zvolit požadované zdroje dat, zde již uvedený primární nebo sekundární výzkum, metody a nástroje výzkumu, velikost zkoumaného vzorku a metody kontaktu s respondenty. Podle Kozla (2006) plán umožňuje uvést teoretické otázky výzkumu do praktických činností a doporučuje, aby plán obsahoval:

- typy údajů, které budou shromažďovány,

- způsoby jejich sběru (metodu, techniku, vzorek),
- metody jejich analýzy,
- rozpočet výzkumu,
- vypracování časového harmonogramu činností,
- kontrolu plánu.

1.2.4 Sběr dat

První z fází, která zahajuje vlastní výzkum a závisí na kvalitě plánu výzkumu jež je podle Kozla (2006) v této fázi vysoce ceněným základem, je sběr dat. V návaznosti na zvolenou metodu sběru dat je následně nutné věnovat pozornost důslednému zaškolení všech tazatelů, jež vstupují do přímého kontaktu s respondenty, protože při osobním kontaktu s respondenty mohou narazit na předsudky tazatele, zároveň ho ale mohou pozorovat a upřesňovat formulaci otázek jazyku tazatelů (Kotler a Kerrel, 2013). Při výběru jiné metody výzkum podle Hagua (2003) naráží na jiné problémy, kdy u poštovního výzkumu, a ještě spíše i u internetového je procento tazatelů, které dotazník vyplní malé. Protože každá metoda má svá úskalí, Kozel (2006) doporučuje v této fázi dobrou organizaci a zásadně nedoporučuje absenci kontroly.

1.2.5 Zpracování dat

I když během sběru dat kontrola probíhala, pokud už jsou shromážděna všechna data, podle Kozla, Mynářové a Svobodové (2011) fáze zpracování dat musí kontrolou a úpravou dat začínat. Přičemž základními ukazateli jsou validita a rentabilita dat.

Nad otázkou, jestli získaná data opravdu dovolují zjistit zamýšlené, se zabývá validita, jejímiž znaky jsou podle Kozla, Mynářové a Svobodové (2011) přesnost, věrohodnost, správnost. Naproti tomu rentabilita značí opakovatelnost, spolehlivost, pravdivost, znamená, že pokud by výzkum proběhl za stejných podmínek, je vysoká pravděpodobnost, že dostaneme shodné odpovědi.

Kozel (2006) uvádí, že odpovědi, které jsou v rámci výzkumu získány, by měly být podrobeny kontrole. Jedná se zejména o kontrolu úplnosti a čitelnosti. Kozel, Mynářová a Svobodová (2011) uvádějí, že by měla být provedena také kontrola logická, tzn., zda se v získaném souboru odpovědí velmi často nevyskytuje odpověď neutrální, která by mohla znamenat nezájem tazatele nebo nepravdivost odpovědi.

Další činností, po jejímž provedení už bude možná realizace zkoumání získaných dat, je třídění neboli kategorizace, kdy Kozel, Mynářová a Svobodová (2011) doporučují třídění do

vhodných segmentů, které korespondují s cílem výzkum, přičemž každé třídění bude záviset na jiných faktorech, ale vždy by se mělo držet zásad:

- neexistující třídící znaky - podle jakých znaků budou data tříděna (pohlaví, adresa, ...),
- neexistující vzájemně se vylučující třídy,
- neexistující všechny třídy, aby mohla být zařazena veškerá získaná data.

Foret a Stávková (2003) vysvětlují stupeň třídění, který označuje detailnost třídění dat, první stupeň třídění přitom získává pouze absolutní či relativní četnost, zatímco druhý stupeň třídění už umožňuje hledat vztahy a závislosti zjištěných znaků.

Kódováním jsou převáděna slova do znaků, zejména číselných, což umožňuje následné zpracování pomocí počítačové techniky, obecného programového vybavení (WORD, EXCEL) a statistických softwarů např. STATISTICA nebo SYSTAT (Kozel, 2006).

1.2.6 Analýza údajů

Při analýze rozlišujeme 3 základní typy údajů:

- nominální - nelze stanovit pořadí odpovědí,
- ordinální - důležité pořadí odpovědí, ale nelze určit o kolik se liší,
- kardinální - důležité pořadí odpovědí i vzdálenost mezi nimi.

Prvním úkolem je podle Kozla (2006) určit četnost výskytu jednotlivých odpovědí. Zatímco absolutní četnost vyjadřuje kolikrát je daná odpověď zastoupena u relativní četnosti, jde o její procentní zastoupení. Úrovní znaků se zabývá druhý úkol, kde je nutné určit, kolem jaké hodnoty kolísají odpovědi, přitom se využívá průměr, modus (nejčastější hodnota), medián (prostřední hodnota v uspořádané řadě), kvantily (rozdělující soubor na n částí podle zastoupení) (Kozel, 2006).

Míra variace popisující kolísání odpovědí kolem středu je charakteristikou variability. Lze použít i další statistické veličiny, ale pro tento výzkum předpokládáme, že popisované veličiny, budou dostatečné.

Kozel, Mynářová a Svobodová (2011) doporučují v rámci analýzy údajů využít vizualizaci výstupů ať už pomocí tabulek nebo grafů. Zatímco tabulky zobrazují konkrétní hodnoty a pro člověka, pro kterého čtení v grafech je složité, jsou údaje snáze rozpoznatelné, jejich nevýhodou je rozsáhlost. Graf vycházející z tabulek dokáže zachytit tendenci a souvislost velkého množství hodnot. V praxi jsou podle Kozla (2006) a Kozla, Mynářové a Svobodové (2011) využívány zejména sloupcové, koláčové případně spojnicové a bodové grafy. Nejčastěji využívané sloupcové grafy umožňují zobrazit absolutní či relativní četnosti jednotlivých kategoriálních proměnných nebo porovnání statistických proměnných či skupiny proměnných.

Obsah jednotlivých výsečí u koláčového grafu zobrazuje podíl zastoupení jednotlivých proměnných vzhledem k celku. Vhodné je u všech grafů zobrazit legendu a případně seřadit proměnné podle velikosti.

1.2.7 Interpretace výstupů

Při interpretaci výsledků Kotler a Keller (2013) vyzdvihují roli výzkumníka, který musí vybrat relevantní informace a prezentovat je tak, aby byly srozumitelné a přesvědčivé, zároveň zastupuje i poradenskou roli pro marketingová rozhodnutí, která z daných informací vycházejí. Kozel, Mynářová a Svobodová (2011) poradenskou roli považují za vysokou přidanou hodnotu, a upozorňují na případy, kdy zadavatele nezajímají konkrétní výsledky, ale jen doporučení. V praxi tedy vždy záleží na přání zadavatele nebo potřebách, pro který je výzkum tvořen a dle toho je výzkum prezentován písemně, ústně či kombinací.

1.3 Charakteristika výzkumných technik a metod

Jelikož k marketingovému řízení jsou využívány informace interpretované ze systematicky shromážděných a analyzovaných dat, které je nutné nějak získat, Kozel (2006) uvádí několik možných metod výzkumu, které lze dělit podle mnoha kritérií. V praxi se můžeme sekat s mnoha druhy členění, které zohledňují časové, druhové, významové hledisko, či dělení podle velikosti zkoumaného vzorku (Kozel, Mynářová a Svobodová, 2011).

Základním členěním, které je využíváno nejčastěji, je členění účelové. Přičemž podle Kozla, Mynářové a Stávkové (2011) závisí, jestli je cílem výzkumu sledování situace na trhu, zjišťování možné příčiny jevu, její popsání nebo vysvětlení či její odhad do budoucnosti.

Monitorovací výzkum, probíhá v prakticky nepřetržitém cyklu, sleduje trh a prostředí a vychází z interních a externích dat. Oproti tomu explorativní výzkum vysvětluje nejasné nebo nepřehledné skutečnosti a slouží zejména v přípravné fázi k definování problémů (Kozel, Mynářová a Stávková, 2011). Striktními postupy se podle Kozla (2006) řídí Deskriptivní výzkum, který nesleduje příčiny, ale popisuje stav a hodnotu jednotlivých konkrétních jevů. Data získává deskriptivní výzkum zejména primárním výzkumem dotazováním, či ze sekundárních zdrojů. Dle Kozla (2006, s. 115) vzájemné vztahy zkoumá kauzální výzkum a říká že: „*Zatímco deskriptivní výzkum má kvantitativní charakter, kauzální výzkum je orientován kvalitativně. Poznání příčin nám umožňuje lépe stanovit vyvážené použití jednotlivých nástrojů.*” Predikcí vývoje do budoucna, se zabývá prognostický výzkum, který využívá data z předchozích dvou výzkumů. Komplexně shrnuje a vychází ze všech zmíněných výzkumů koncepční výzkum, který je nejvyšším stupněm, doplňuje i ekonomickou situaci,

kolem skutečnosti, jejích příčin či návrhů a předpokladů do budoucna, k čemuž využívá i expertní metody (Kozel, 2006).

Další členění zohledňuje časové hledisko, vzhledem ke vztahu k marketingovému rozhodnutí Bártová, Bárta a Koudelka (2007) rozdělují na pretest, tedy výzkum, kdy je definované rozhodnutí a zkoumá se jeho možný dopad, průběžný výzkum zkoumající dílčí účinky rozhodnutí a posttest, který hodnotí účinky rozhodnutí po jeho proběhnutí (2007). Kozel, Mynářová a Stávková (2011) přidávají další rozdělení podle doby trvání, výzkum tak může být jednorázový, jež slouží operativnímu řízení, zatímco konjunkturální výzkum je využíván při strategickém řízení.

1.3.1 Druhy výzkumu

Huague (2003) vysvětluje rozdělení kvantitativního a kvalitativního výzkumu tak, že nezávisí, na jakém trhu jsou využívány, ale rozdíl je v povaze každého z dvojice a každý druh má své odpůrce i zastánce. V praxi je v některých situacích potřeba spojení obou. Huague (2003) doplňuje, že rozdíl už vychází z podstaty slov kvantitativní tedy kvanta, kdy je osloven velký počet respondentů, ale většinou nelze získat data osobním kontaktem, neboť by byl příliš zdoluhavý, zatímco kvalitativní vychází ze slova kvalita, oslovuje menší množství dotazovaných, ale umožňuje osobní kontakt s důrazem na detail.

Kozel, Mynářová a Svobodová (2011) popisují rozdělení tak, že kvantitativní výzkum má za úkol získat údaje o četnosti něčeho co probíhá nebo už proběhlo, zatímco kvalitativní výzkum zkoumá, proč něco právě tak proběhlo, nebo proč se něco právě tak děje.

1.3.2 Metody sběru dat

Mezi základní metody sběru dat řadí Foret a Stávková (2003), stejně jako Kozel (2006) dotazování, pozorování a experiment. Jedná se o metody umožňující získání dat primárním způsobem. Jelikož v analytické části bude využito dotazníkové šetření, práce se bude dále zabývat pouze dotazováním, a především elektronickou verzí dotazování.

Jak uvádí Kozel, Mynářová a Svobodová (2011) dotazování je založeno na přímém kontaktu dotazujícího a dotazovaného nebo na písemném oslovení dotazníkem dotazovaného. Vždy by se mělo jednat o předem připravené otázky směřující k získání cílených informací. V případě osobního kontaktu Foret a Stávková (2003) poukazují na kladnou stránku interakce mezi tazatelem a respondentem, kdy odpovědi jsou bezprostřední, stejně i Kozel, Mynářová a Svobodová (2011) spatřují v osobním rozhovoru výhody, například využití názorných pomůcek nebo existence přímé zpětné vazby a možnost motivovat respondenta k odpovědi. Hague (2003) poukazuje i na negativní stránky, a to zejména časovou náročnost, náklady na

kontakt, náročnost organizace v případě rozsáhlejšího výzkumu. Kozel (2006) ještě doplňuje, že se může jednat o osobní setkání či telefonický rozhovor, a ne vždy musí mít rozhovor danou strukturu.

Pro kontakt s respondentem je podle Kozla (2006) často využíváno písemné nebo elektronické dotazování, zároveň vyzdvihuje nenákladnost těchto forem dotazování, obzvláště elektronické dotazování, zároveň ale upozorňuje na nízkou návratnost odpovědí. Při elektronickém dotazování dnes tzv. „online dotazování“ se jedná o CAWI – Computer Assisted Web Interviewing, kdy informace respondenti vyplňují do dotazníků na webových stránkách či v e-mailech (Kozel, Mynářová a Stávková, 2011). Další výhodou podle Kozla, Mynářové a Stávkové (2011) je adresnost, protože stránky s konkrétní tematikou si prohlíží lidé, které dané téma zajímá. Kvůli velké nevýhodě, kterou je malá návratnost odpovědí, je využíváno motivace ve formě odměn, ať už jde o účast ve slosování, či slevový poukaz (Kozel, 2006).

1.3.3 Proces dotazování

Stejně jako plán celého výzkumu má i proces dotazování podobný postup tedy, jak zmiňuje Kozel (2006), přípravu dotazování, ve které je z cílů, jež má výzkum přinést, vytvořen seznam informací, poté určen způsob dotazování, specifikování respondentů a jejich výběr, následuje konstrukce otázek v závislosti na informacích, konstrukce dotazníku, zejména návaznost, kontrola otázek a pilotní testování.

Při výběru respondentů je zpravidla vybírán určitý vzorek, při jehož výběru je nutné nejprve určit rámec, tedy jaká bude cílová skupina, v závislosti na tématu, poté určit způsob výběru vzorku, tedy určit techniku, kterou bude vzorek vybírán (Kozel, 2006). Běžně jsou podle Kozla, Mynářové a Stávkové (2011) využívány reprezentativní techniky, které mají výhodu v možnosti zobecnění na celkovou populaci neboli základní soubor. V analýze bude využívána technika základního souboru, která je vyčerpávajícím šetřením, protože oslovuje všechny členy základního souboru (Kozel 2006). Další techniky využívají výběrové šetření, kdy je vybírán jen určitý vzorek ze základního souboru, patří sem losování, tabulky náhodných čísel, systematický výběr (od náhodného člena vždy n-tý v řadě) či nezávislý znak. Při prostém náhodném výběru, kdy je stejná pravděpodobnost výběru každého člena, ale Kozel, Mynářová a Stávková (2011) spatřují nevýhody v náročnosti při rozsáhlosti základního souboru a nezaručení reprezentativnosti výběru, která závisí zejména na přesném vymezení základního souboru, adekvátnosti výběru (dostatečný rozsah a náhodnost) a stupni homogenity populace (diferenciaci skupin základního souboru).

1.3.4 Konstrukce otázek

Konstrukcí otázek se zabývali Bártová a Bárta (1991), Zbořil (1998) a shrnutí pravidel nabízí Kozel (2006), jež kromě typu otázek pojednává také o základních pravidlech týkající se konstrukce otázek dotazníku:

- přímé otázky - pokud nezpůsobí problém respondentovi,
- jednoduché otázky - pochopitelné pro každého, bez ohledu na vzdělání,
- známý slovník - zamezení používání cizích slov a odborných výrazů,
- jednovýznamová slova - zamezí různé interpretaci otázek,
- konkrétní otázky - pro dosažení požadovaných určitých odpovědí,
- srovnatelné odpovědi - ve stejných jednotkách,
- krátké otázky - aby nedocházelo ke ztracení respondenta v otázce,
- vyloučení otázek s jednoznačnou odpovědí - zjištění názorů každého respondenta,
- zabránit zdvojeným otázkám - které zbytečně prodlužují trvání dotazníku,
- nepoužívat zavádějící a sugestivní otázky - tedy otázky směřující respondenta emocionálně k chtěnému cíli,
- nepoužívat nepříjemné otázky,
- snížení citlivosti otázek - nastolení hraničních limitů, vede k anonymitě respondenta a možnost odpovědět i na citlivé otázky,
- nepoužívat negativní otázky - negativní smysl vede ke zmatení respondenta,
- vyloučení motivačních otázek - respondent zpravidla nedokáže popsat, proč tak jedná,
- vyloučení odhadů - otázky by měly směřovat na minulost či současnost,

Správně formulované otázky podle autorů zajišťují přesné a bezchybné odpovědi.

1.3.5 Konstrukce dotazníku

Konstrukce dotazníku, je tvořena na dvou základních přístupech první je sociologický, který má za úkol postihnout co nejvíce oblastí a jejich souvislosti, a ekonomický přístup, jež je stručný s jasnou formulací. Dále Kozel (2006) říká, že délka dotazníku by neměla přesáhnout třicet otázek jinak vede k nepozornosti respondenta, zároveň by dotazník měl mít logickou strukturu a na jeho konci by nemělo chybět poděkování. Výhodu rychlosti, přesnosti nabízí podle Kozla, Mynářové a Stávkové (2011) strukturovaný dotazník s většinovým podílem uzavřených otázek, naproti tomu polostrukturovaný obsahuje polouzavřené či otevřené otázky.

V dotazníku jsou používány různé druhy otázek. Kozel (2006) uvádí dělení podle účelu, dle variant odpovědí, jež používá i Hague (2003) a dle vztahu k obsahu.

Nástrojové otázky jsou první z kategorií při dělení podle účelu, nebo jak uvádí Kozel, Mynářová a Stávková (2011) dle funkce. Tento typ otázek, jinak označovaný jako kontaktní má za úkol navázat kontakt s respondentem, v průběhu dotazníku umožnit snazší přechod z jednoho tématu na druhé a na konci dotazníku kontakt ukončit (Kozel, 2006). Kontaktní otázky mají napomoci respondentovi proniknout do tématu a zbavit se strachu z komplikovaného, namáhavého a zdlouhavého vyplňování dotazníku (Kozel, Mynářová a Stávková, 2011).

Problematiku cílení otázek řeší otázky z kategorie filtrační. Umožňují, aby další otázky byly kladeny jen určité části respondentů a další části jiné nebo již žádné, přičemž respondenty lze filtrovat několikanásobně dle potřeby. Další kategorií, kterou Kozel (2006) uvádí jsou otázky analytické, které většinou mají povahu otázek uzavřených s demografickým zaměřením, informují tak nejčastěji o věku, pohlaví či bydlišti respondenta a umožňují třídění pomocí identifikace respondentů.

Kontrolní otázky jsou cenným způsobem, jak zjistit zaujatost respondenta při vyplňování dotazníku a tím i validitu, tedy vypovídající schopnost jeho odpovědí. Umístění takových odpovědí doporučuje Kozel (2006) tři až čtyři otázky za důležitou odpovědí, zároveň zdůrazňuje nutnost vyhodnocení všech takovýchto otázek v analytické části.

Zjištěním zkušeností, znalostí, názorů, motivů chování a postojů s danou tematikou se zabývají otázky výsledkové, které Kozel, Mynářová a Stávková (2011) dále rozdělují na nominální otázky to znamená ve slovním vyjádření a měřítkové otázky, které mohou nabývat dvou a více hodnot, jež lze reprezentovat číslem.

Dle variant odpovědí lze členit otázky do kategorií uzavřené, polouzavřené a otevřené. Uzavřené otázky respondentovi nabízejí reagovat na otázku standardizovanou odpovědí, kterou vybírá z možných variant, které jsou v dotazníku obsaženy. Přičemž varianty by podle Kozla (2006) měly postihnou celou škálu možností a měly by si být rovnocenné, zároveň by se měly týkat jedné problematiky, přizpůsobit se znalostem respondenta, navzájem být jednoznačně odlišitelné. Pokud respondent vybírá pouze jednu variantu jedná se o alternativní otázku u selektivní otázky může respondent vybrat více odpovědí na jednu otázku. Kozel, Mynářová a Stávková (2011) dále uvádějí dělení alternativních otázek na normální, které lze dále dělit na bipolární otázky, kde jsou dány pouze dvě varianty odpovědi, s neutrální odpovědí, jež umožňuje únik respondenta a výběrové, které mají více variant a umožňují jemnější rozlišení. Alternativní otázky speciální Kozel (2006) člení na dialogové, které umožňují respondentovi přiklonit se k určité modelové situaci, dále na kvantifikované škály, reprezentované číselným údajem a kvalitativní škály, umožňující respondentovi stanovit postoj k otázce. Tzv. baterie, je

vhodné využít, pokud dotazník obsahuje více otázek, na které jsou stejné varianty možných odpovědí (Kozel, 2006).

Polouzavřené otázky představují jistotu, že varianty odpovědí jsou vyčerpávající, protože mimo konkrétní odpovědi, zahrnují ještě variantu „jiné“ a možnost doplnění odpovědi, posledním typem jsou otevřené otázky, které nenabízí žádnou variantu odpovědi, výhodou takových otázek je množství a přesnost informací, které lze získat, naproti tomu mezi nevýhody patří náročnost na vyjadřovací schopnosti respondenta a na vyhodnocení dat při analýze (Kozel, 2006).

Členění dle směru taktiky, které je využíváno při zjištění podstaty zkoumaného problému využívá Bártová a Bárta (1991). Pokud respondent přesně ví na co je dotazován a odpovídá vědomě na smysl dotazu, jedná se otázku přímou, které lze dále dělit na otázky prosté, nezkrslující podstatu dotazu a otázky psychotaktické, které umožňují získat od respondenta odpovědi na citlivé otázky jinak (Kozel, 2006). Při využití nepřímých otázek je vyžadována spolupráce psychologů a využití nestrukturovaných otázek pro aktivaci fantazie dotazovaného. Jsou používány asociativní, konstruktivní, dokončovací a další techniky (Kozel, 2006).

Jako varianty odpovědí lze využít hodnoty ze škály. Škály umožňují převádět znaky, které člověk není schopen měřit, na znaky měřitelné, proto jsou často využívány při výzkumech. Slouží k získání a měření názorů, postojů, motivů respondentů (Kozel, 2006). Zpravidla jsou využívány hodnotící škály, kdy si respondent vybírá jednu variantu z nabízených. Správná volba škály ovlivní výsledky výzkumu, proto při konstrukci škály je nutné dbát na vyváženost v obou směrech, u liché škály se objevuje riziko, že respondent se přikloní k neutrální odpovědi, zatímco sudá škála nutí respondenta přiklonit se k určitému postoji (Kozel, Mynářová a Stávková, 2011). Z hlediska počtu kategorií Kozel (2006) považuje za vhodné pět až sedm kategorií s ohledem na potřebnou podrobnost a schopnost respondentů odlišit nuance. Nejčastěji používanou formou hodnotící škály bývá číselná nebo verbální, kdy se používá například škála „*velmi souhlasím*“, „*souhlasím*“, „*nemám názor*“, „*nesouhlasím*“, „*velmi nesouhlasím*“ (Kozel, Mynářová a Stávková, 2011, s. 219). Grafické škály jsou nejčastěji využívány pro zpestření monotónních dotazníků, dále se respondenti mohou setkat se škálami pořadí, kdy řadí varianty, dle jejich preferencí nebo škála oceňování umožňující vyjádřit i intenzitu postoje (Kozel, 2006).

1.4 Teoretická východiska problematiky motivace ve vztahu k realizovanému výzkumu

Vzhledem k tomu, že cílem práce je na základě teoretického vymezení řešené problematiky provést analýzu stávajícího stavu, tj. realizovat výzkum individuálních kompetencí a faktorů motivace budoucích absolventů, je vhodné teoreticky pojednat také o problematice motivace, a to zejména z důvodu, že je východiskem pro tvorbu otázek zabývajících se problematikou určení hlavních faktorů motivace vstupu do odvětví budoucích absolventů středních škol sdružených v Asociaci.

Pojem motivace je odvozen od Movere, latinského výrazu znamenajícího „pohnout“ nebo „hýbat“. Autoři dále navazují otázkou: „*Co přiměje člověka, aby se vydal za určitým cílem a ostatní nechal bez povšimnutí?*“ Přičemž říkají, že odpověď na tuto otázku je velmi těžká, a i přes dlouholeté zkoumání, lze chování člověka jen těžce odhadnout (Steignera a Lippman, 2012, s. 134).

Dále Steigner a Lippman (2012) definují motivaci jako nasměrování momentálního životního výkonu na pozitivně hodnocený cílový stav nebo směrem pryč od negativně hodnoceného stavu.

Plháková (2004) definuje motivaci jako souhrn všech intrapsychických dynamických sil neboli motivů, které zpravidla aktivizují a organizují chování i prožívání s cílem změnit existující neuspokojivou situaci nebo dosáhnout něčeho pozitivního.

Základním paradigmatem je podle Nekonečného (1998) vzájemná interakce činitelů, ale především se jedná o dosažení nějakého cíle, který vyjadřuje základní lidskou potřebu přičemž, pokud je dosaženo cíle, nastává uspokojení potřeby.

Aby činnost člověk vykonával na vysoké úrovni, musí být podle Steigera a Lippmanna (2012) motivován ze dvou směrů. Na nutnost motivace při činnosti upozorňují i Valero a Hirschi (2016). Vnitřní motivace, tzv. intrinzická je závislá na vlastní vůli jedince, člověk tedy činnost vykonává, protože sám chce a samotná činnost je pro něj odměnou. Provazník a Komárková (1998) spojují vnitřní motivaci s pojmem motiv, který je vnitřní psychickou silou, jež směřuje člověka k uspokojení. Oproti tomu stimul, působí na psychiku člověka zevnějšku a je reprezentován nejčastěji činností jiného člověka nebo skupiny. Steigera a Lippmanna (2012) tento směr nazývají vnější neboli extrinzickou motivací.

Motivační teorie

Pro uspořádání lidských potřeb a podmínek podporujících motivaci k jejich dosažení vznikly různé teorie, které třídí Steiger a Lippmann (2012, s. 137) na obsahové a procesní

teorie. Přičemž otázkou „*Jaké podněty člověka motivují?*“ se zabývají teorie obsahové na otázku „*Jak probíhá motivované jednání?*“ odpovídá procesní teorie.

Obsahové teorie

Mezi obsahové teorie lze zařadit tzv. Maslowovu teorii hierarchie lidských potřeb (Adair, 2004). Podle Adaira (2004) je Maslowova teorie nejznámější a nejvíce využívanou teorií, zejména u manažerů. Teorie říká, že člověk je motivován vnitřní hierarchií potřeb, a ne vnějšími podněty. Podle Abrahama Horolda Maslowa musí být nejprve uspokojena nižší potřeba a až poté může být uspokojena potřeba vyššího stupně.

Proti tomu Adaira (2004, s. 30) říká, že je lepší zobrazení než pyramida Maslowy hierarchie tzv. „*vysouvající se objektiv fotoaparátu namířený ven do světa*“.

Obrázek 1 Maslowa hierarchie (Adair, 2004, s. 30)

Nakonečný (2005) upravil Maslowu pyramidu pro pracovní prostředí:

- Fyziologické potřeby - plat, pohodlí,
- Potřeba jistoty, bezpečí - jistota zaměstnání,
- Společenské potřeby - přátelství spolupracovníků, láska,
- Potřeba uznání - dosažení vysokého postavení, úspěchu,
- Potřeba seberealizace - osobní růst, vzdělání.

Maslowa teorie stála podle Tureckiové (2004) na dvou předpokladech, za prvé na obecnosti, kdy teorie měla fungovat pro všechny podniky, a za druhé na již uváděném předpokladu, že nejprve musí být uspokojena nižší potřeba, poté teprve vyšší.

Druhou z teorií, kterou lze možné zařadit do kategorie obsahových teorií je Herzbergova dvoufaktorová teorie motivace, kterou popisuje Steiger a Lippmann (2012), vychází ze dvou faktorů motivačního a hygienického. Mezi motivátory, které souvisí s vnitřní motivací a s náplní práce, patří činnost samotná, možnost něco vykonat, možnost dalšího osobního rozvoje, zodpovědnost, možnost vzestupu, uznání. Naproti tomu mezi faktory hygieny, která souvisí spíše s vnější motivací, lze zařadit úpravu pracovních podmínek, mezilidské vztahy, politiku podniku a správa, mzdy a sociální služby, jistotu pracovního místa, status.

Procesní teorie

Procesní teorie neboli teorie očekávání a hodnoty, dle Steigera a Lippmanna (2012), vychází z myšlenky, že nezáleží pouze na atraktivnosti cíle, ale i na možnostech jeho dosažení a toho, co je nezbytné pro dosažení obětovat. Jako výhodu autoři označují fakt, že se procesní teorie může použít pro činnosti různého rozsahu, vždy ale závisí na subjektivním hodnocení konkrétního člověka.

Expektační teorii, jejímž autorem je americký profesor Victor Harold Vroom popisuje Pauknerová et al. (2006), VIE (Valence-Instrumentalita-Expektace) teorií se zabývá i Armstrong (2007), který vysvětluje i jednotlivá slova. Hodnotu stanoveného cíle představuje valence, přesvědčení o cíli, instrumentalista, a pravděpodobnost dosažení cíle při vynaloženém úsilí expektace. Pauknerová (2006) dále popisuje rovnici expektační teorie, kdy úroveň motivace (úsilí) je rovna součinu expektace (očekávaného výsledku) a valence (subjektivní pravděpodobnost, že daný výsledek nastane). Podle Provazníka a Komárkové (1998) tedy z dané teorie vyplývá, že se lidé při rozhodování mezi více variantami řídí vlastním odhadem, zda jejich jednání povede k očekávanému výsledku.

Teorie spravedlnosti je založena na srovnávání člověka, jeho úsilí s ostatními lidmi, jeho předním představitelem je John Stacey Adams. V případě, že člověk vnímá nevyváženost mezi vynaloženými vklady a výslednými efekty ve srovnání s ostatními, nastává tendence odstranit tuto nerovnováhu (Provazník a Komárková, 1998).

2 VÝZKUM INDIVIDUÁLNÍCH KOMPETENCÍ A FAKTORŮ MOTIVACE BUDOUCÍCH ABSOLVENTŮ

Kvalita výuky a znalosti studentů bývají ověřovány pravidelným testováním, a především maturitní zkouškou. Subjektivní pocity studentů však nebývají zjišťovány, a tím přichází školy o zpětnou vazbu a navazující školy a podniky o informace o zájmech a motivacích studentů. Následující část práce bude věnována primárnímu výzkumu studenty pocíťovaných individuálních kompetencí a hodnocení motivačních faktorů.

2.1 Časový harmonogram

Výzkum byl realizován v roce 2017 a jeho časový harmonogram je uveden v tabulce 1, při termínech jednotlivých aktivit musel být brán ohled na jarní prázdniny a časové možnosti jednotlivých škol.

Tabulka 1 Časový harmonogram aktivit realizovaného výzkumu

Časový údaj	Aktivita
leden 2017	Sdělení záměru realizace výzkumu ředitelce Asociace středních škol informačních technologií, telekomunikací, poštovníctví a logistiky
leden - únor 2017	Finalizace otázek dotazníku, Tvorba elektronické verze dotazníku
únor 2017	Pilotní testování vytvořené elektronické verze dotazníku, Zaslání odkazu na dotazník ředitelce Asociace středních škol informačních technologií, telekomunikací, poštovníctví a logistiky
13.2. – 17.3.2017	Sběr dat
duben - květen 2017	Vyhodnocení získaných dat
květen 2017	Ověření informací o počtech respondentů se zástupci jednotlivých středních škol, Zpracování získaných výsledků do bakalářské práce

Zdroj: Autor

Termín sběru dat byl stanoven tak, aby do něj mohlo být zapojeno co nejvíce respondentů. Po úvodním jednání s ředitelkou Asociace a byl termín stanoven na 13.2. – 17.3.2017, jak uvádí harmonogram v tabulce 1.

2.2 Charakteristika zapojených subjektů

Vzhledem k vlastnostem primárního výzkumu, je nutné v rámci realizace výzkumu zapojení množství subjektů a respondentů, aby měl výzkum požadovanou vypovídací hodnotu.

Hlavním iniciátorem a organizátorem výzkumu je Univerzita Pardubice, Dopravní fakulta Jana Pernera, Katedra dopravního managementu, marketingu a logistiky, jejíž zásluhou proběhl i první ročník výzkumu s touto myšlenkou, a to v roce 2016, kdy bylo spuštěno pilotní kolo tohoto projektu.

Respondenty primárního výzkumu realizovaného v letošním roce byli studenti – budoucí absolventi středních školy sdružených v asociaci (seznam škol je uveden níže). Dle stanov Asociace (2. 12. 2015) „*jejím hlavním cílem je přispívat ke vzájemné výměně informací a zkušeností, aktivně se podílet na rozvoji odborného vzdělávání v oblasti ICT, finančnictví, logistice a poštovníctví a to v oblasti metodické, odborné a organizační*“.

Kontaktní osoba: Ing. Olga Hölzlová; e-mail: olga.holzlova@cichnovabrno.cz; tel.: +420 541 123 246

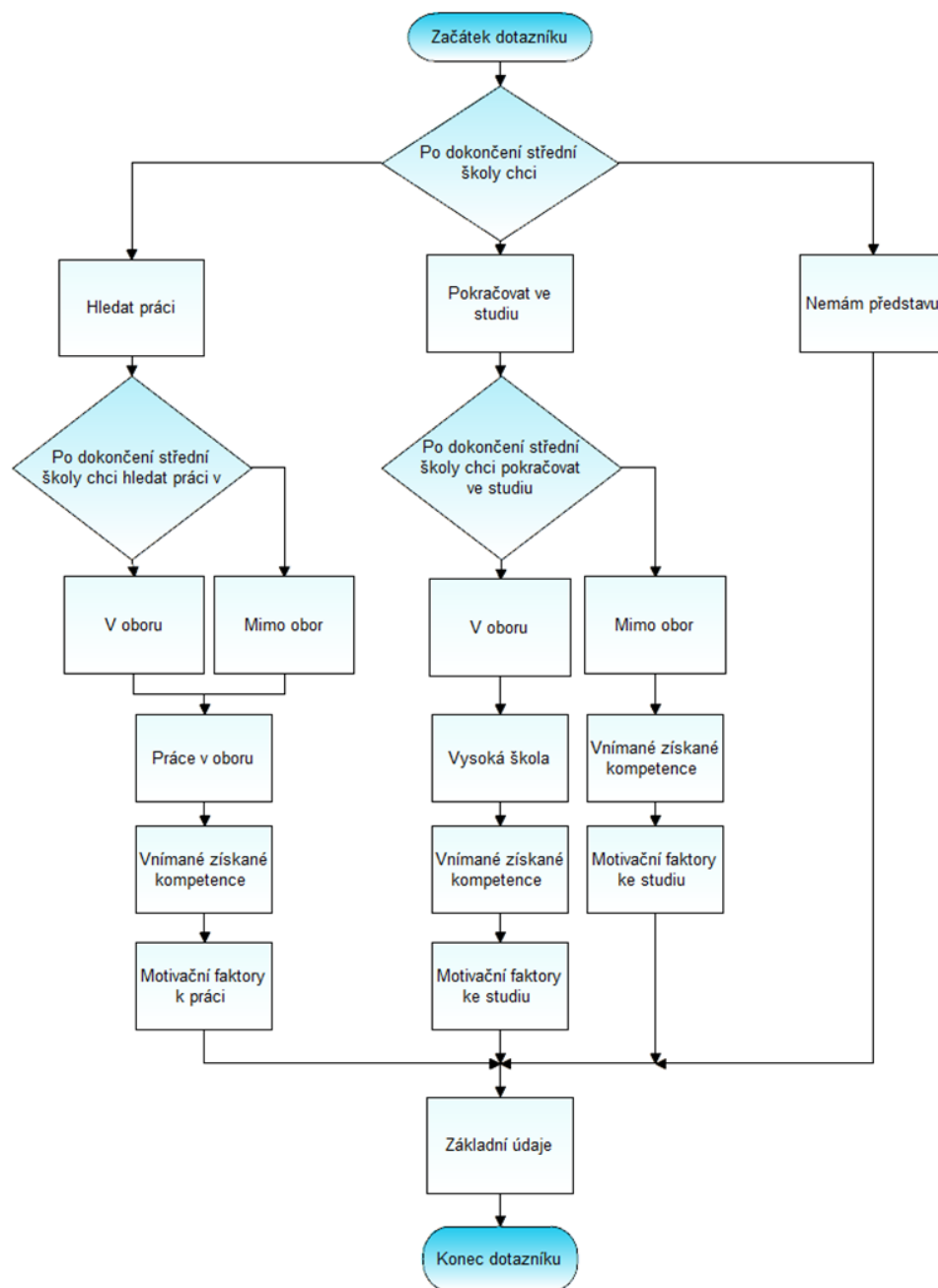
Respondenty byly střední školy sdružené v předmětné Asociaci.

- Integrovaná střední škola, Dr. Farského 300, Vysoké nad Jizerou
- Obchodní akademie a Střední odborná škola logistická, Hany Kvapilové 20, Opava
- SOŠ informatiky a spojů a SOU Kolín, Jaselská 826, Kolín
- Střední odborná škola a Střední odborné učiliště, náměstí Edvarda Beneše 2353, Kladno
- Střední odborná škola a Střední odborné učiliště, Volanovská 243, Trutnov
- Střední odborná škola logistická a střední odborné učiliště Dalovice, Hlavní 114/29, Dalovice
- Střední odborná škola logistických služeb, Učňovská 1/100, Praha 9
- Střední průmyslová škola, Resslova 5, Ústí nad Labem
- Střední škola elektrotechniky a strojírenství, Jesenická 1, Praha 10
- Střední škola informatiky a finančních služeb, Klatovská 200 G, Plzeň
- Střední škola informatiky, poštovníctví a finančnictví Brno, Čichnova 982/23, Brno
- Střední škola logistiky a chemie, U Hradiska 29, Olomouc
- Střední škola strojní, stavební a dopravní, truhlářská 360/3, Liberec

Dle údajů v tabulce 1 je patrné, že samotný záměr byl ihned v úvodu konzultován s ředitelkou Asociace, která následně zprostředkovala kontakt na jednotlivé členy Asociace.

2.3 Sběr dat - dotazníkové šetření

Jako metody sběru dat bylo pro výzkum využito dotazníku, a to v elektronické verzi. Struktura dotazníku je blíže uvedena v obrázku 2.

Obrázek 2 Konstrukce dotazníku (autor)

Dle diagramu je první otázka třídící a rozděluje respondenty dle jejich záměru, zda chtějí po ukončení střední školy pokračovat ve studiu, hledat práci či odpověď nemám představu.

Dle odpovědi jsou dále směřováni respondenti k dalším otázkám. Pokud odpověděli „Hledat práci“, další otázka bude znít „Po dokončení střední školy chci hledat práci v“ a možnosti odpovědí, další otázky či skupiny otázek zobrazuje obrázek 2. Podobně pokud jejich odpověď zněla „pokračovat ve studiu“. V další části navazují skupiny otázek týkající se vnímaných získaných kompetencí a otázky hodnotící motivační faktory k práci či studiu. Všichni respondenti jsou v závěrečné části dotazováni na základní údaje. Kompletní znění dotazníku je uvedeno v příloze A.

2.4 Charakteristika zkoumaného vzorku respondentů

Následující část práce se bude zabývat základními popisnými údaji respondentů, to znamená středních škol, které byly osloveny při realizaci výzkumu. V tabulce číslo 2 jsou uvedeny informace o počtu oprávněných respondentů, studentů maturitních ročníků pro jednotlivé střední školy, kteří se měli výzkumu účastnit a zároveň údaj o počtu studentů, kteří skutečně dotazník vyplnili. V posledním sloupci tabulky je sledována návratnost odpovědí uvedená v procentech.

Tabulka 2 Charakteristika respondentů

Název školy	Počet oprávněných respondentů	Skutečný počet respondentů	Návratnost (%)
Integrovaná střední škola, Dr. Farského 300, Vysoké nad Jizerou	3	2	66,67
Obchodní akademie a Střední odborná škola logistická, Hany Kvapilové 20, Opava	42	31	73,81
SOŠ informatiky a spojů a SOU Kolín, Jaselská 826, Kolín	33	25	75,76
Střední odborná škola a Střední odborné učiliště, náměstí Edvarda Beneše 2353, Kladno	20	12	60,00
Střední odborná škola a Střední odborné učiliště, Volanovská 243, Trutnov	12	7	58,33
Střední odborná škola logistická a střední odborné učiliště Dalovice, Hlavní 114/29, Dalovice	43	33	76,74
Střední odborná škola logistických služeb, Učňovská 1/100, Praha 9	54	26	48,15

Název školy	Počet oprávněných respondentů	Skutečný počet respondentů	Návratnost (%)
Střední odborná škola logistických služeb, Učňovská 1/100, Praha 10	12	12	100
Střední průmyslová škola, Resslova 5, Ústí nad Labem	18	16	88,89
Střední škola informatiky a finančních služeb, Klatovská 200 G, Plzeň	32	30	93,75
Střední škola informatiky, poštovníctví a finančnictví Brno, Čichnova 982/23, Brno	46	46	100
Střední škola logistiky a chemie, U Hradiska 29, Olomouc	56	39	69,64
Střední škola strojní, stavební a dopravní, truhlářská 360/3, Liberec	25	21	84

Zdroj: autor

Celkový počet oprávněných respondentů, kteří byli osloveni o vyplnění dotazníku pro tento výzkum, byl podle údajů získaných z jednotlivých středních škol stanoven na číslo 396. Vzhledem k portfoliu oborů, které je možné na středních školách zapojených do realizace výzkumu studovat, byly vybrány jen některé obory, které souvisí se zaměřením Asociace středních škol informačních technologií, telekomunikací, poštovníctví a logistiky. Tabulka číslo 3 uvádí střední školy a studijní obory, které byly zahrnuty do výzkumu.

Tabulka 3 Střední školy a studijní obory zařazené do výzkumu

Název školy	Obor studia
Integrovaná střední škola, Dr. Farského 300, Vysoké nad Jizerou	37-42-L/51 Logistické a finanční služby
Obchodní akademie a Střední odborná škola logistická, Hany Kvapilové 20, Opava	37-42-M/01 Logistické a finanční služby 37-41-M/01 Provoz a ekonomika dopravy
SOŠ informatiky a spojů a SOU Kolín, Jaselská 826, Kolín	37-42-M/01 Peněžní a logistické služby 63-42-M/01 Bankovníctví a pojišťovnictví
Střední odborná škola a Střední odborné učiliště, náměstí Edvarda Beneše 2353, Kladno	37-42-M/01 Logistické a finanční služby
Střední odborná škola a Střední odborné učiliště, Volanovská 243, Trutnov	37-42-M/01 Logistické a finanční služby

Název školy	Obor studia
Střední odborná škola logistická a střední odborné učiliště Dalovice, Hlavní 114/29, Dalovice	37-42-M/01 Logistika ve službách a finančnictví 37-41-M/01 Provoz a ekonomika dopravy
Střední odborná škola logistických služeb, Učňovská 1/100, Praha 9	37-42-M/01 Logistické a finanční služby 37-41-M/01 Doprava a logistika
Střední průmyslová škola, Resslova 5, Ústí nad Labem	37-42-M/01 Logistické a finanční služby
Střední škola informatiky a finančních služeb, Klatovská 200 G, Plzeň	37-42-M/01 Logistické a finanční služby
Střední škola informatiky, poštovníctví a finančnictví Brno, Čichnova 982/23, Brno	37-42-M/01 Logistické a finanční služby 63-41-M/01 Bankovníctví a pojišťovnictví
Střední škola logistiky a chemie, U Hradiska 29, Olomouc	37-42-M/01 Logistické a finanční služby 37-41-M/01 Provoz a ekonomika dopravy
Střední škola strojní, stavební a dopravní, truhlářská 360/3, Liberec	37-41-M/01 Provoz a ekonomika dopravy
Střední odborná škola logistických služeb, Učňovská 1/100, Praha 10	37-42-M/01 Logistické a finanční služby

Zdroj: autor

Dle harmonogramu v tabulce 1 byly v termínu od 13. února do 17. března, kdy byl online dotazník otevřen pro přijímání odpovědí, přijaty odpovědi celkem od 300 oprávněných respondentů. Z uvedených dat vyplývá, že návratnost výzkumu dosáhla 76,6 %, což lze považovat za velmi dobrý výsledek, zvyšující vypovídací hodnotu výzkumu.

2.5 Výsledky výzkumu

Vyhodnocení výsledků výzkumu, probíhalo dle harmonogramu v tabulce 1 během měsíců duben a květen. Četnost možných odpovědí na uzavřené otázky, ze kterých byl dotazník sestaven, popisuje tato kapitola. Pořadí jednotlivých otázek odpovídá posloupnosti uvedené diagramem na obrázku číslo 2.

První otázka, se kterou se respondent setkal, byla třídící otázka: „*Po dokončení střední školy chci:*“. Na základě této otázky, jak už bylo zmíněno v kapitole 2.3, byli respondenti odkázáni na další části dotazníku, které se týkaly vnímaných získaných kompetencí a motivačních faktorů ke studiu či k práci. Při zvolení odpovědi „*nemám představu*“ byli

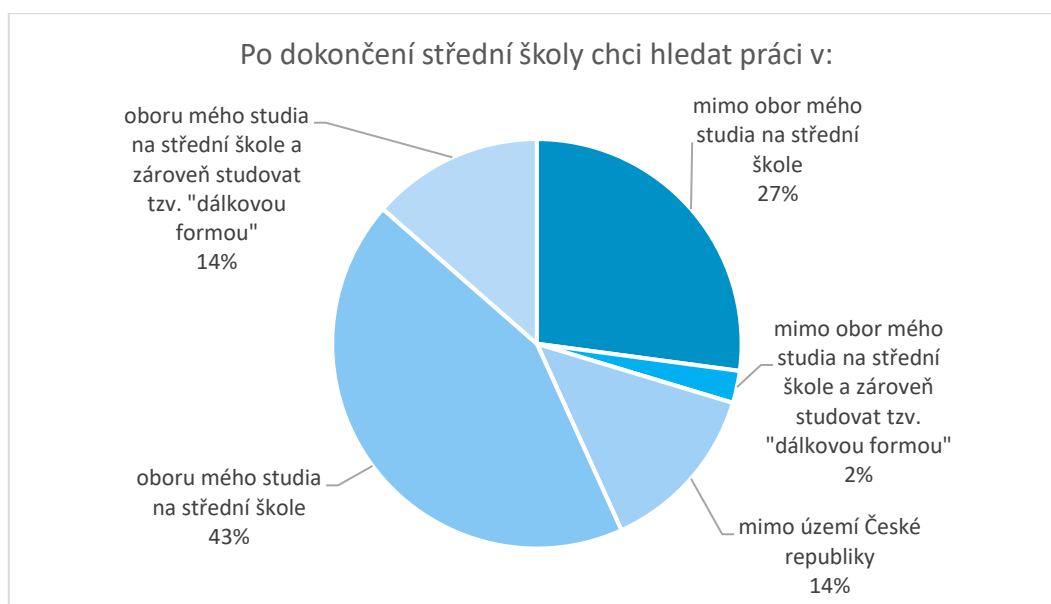
respondenti přesměrováni na poslední část dotazníku, kde byly dotázáni jen na zodpovězení základních údajů, tedy identifikační analýzu respondenta.

Obrázek 3 Po dokončení střední školy chci: (autor)

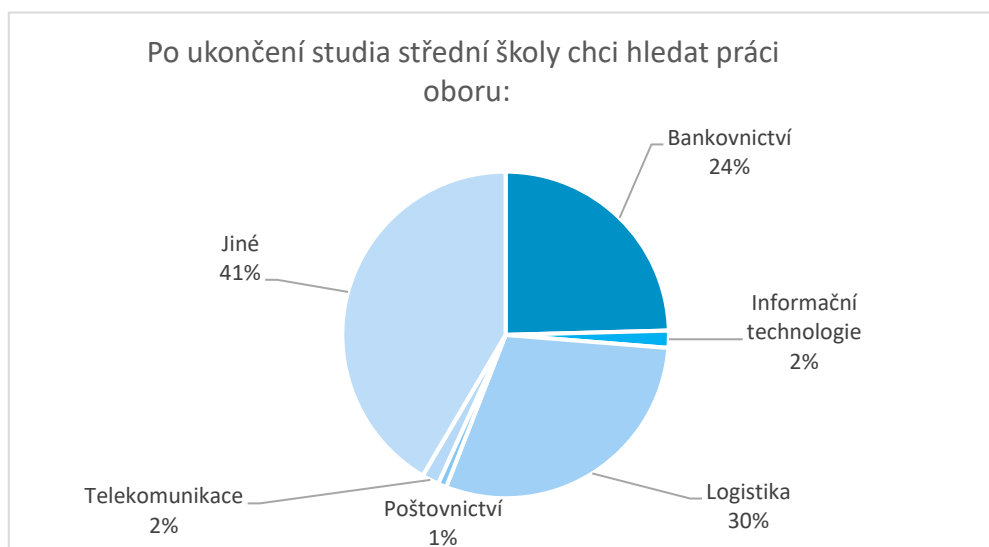
2.5.1 Hodnocení individuálních kompetencí a vybraných faktorů motivace respondentů s prvotním záměrem „hledat práci“

Následující otázky budou demonstrovat odpovědi pouze těch respondentů, kteří na první otázku odpověděli „hledat práci“. Na obrázku číslo 4 jsou zobrazeny odpovědi respondentů v procentuálním vyjádření respondentů, kteří primárně chtějí hledat práci. Vzhledem k předpokladu, že prvotním motivem je odchod do zaměstnání a možnost výdělku, byly zařazeny i další možnosti obsahující práci v oboru či mimo obor a zároveň studium tzv. „dálkovou formou“.

Obrázek 4 Po dokončení střední školy chci hledat práci v: (autor)

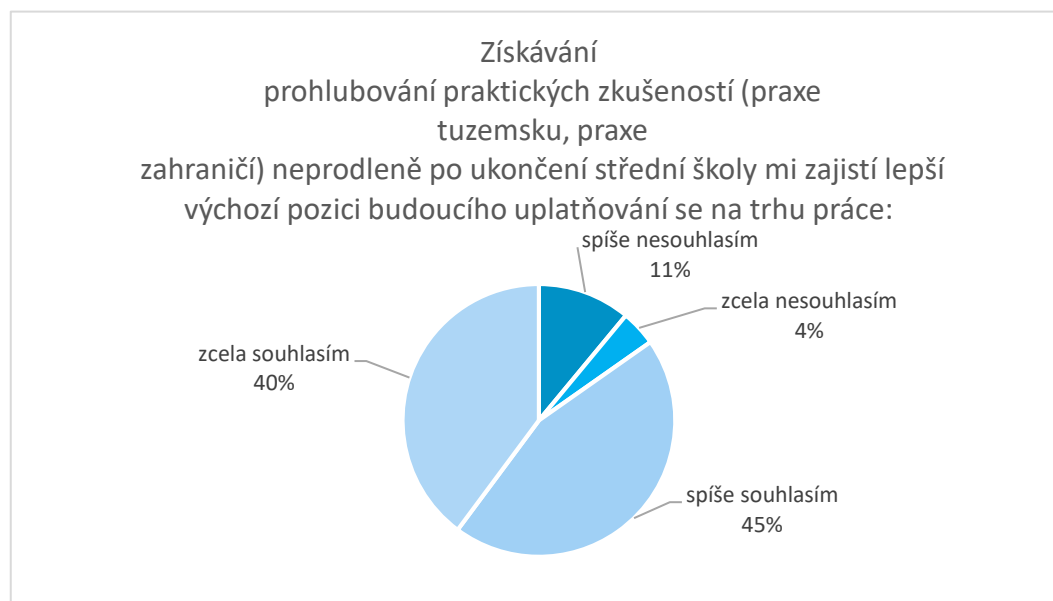
Vzhledem k rozsáhlosti oborů, které Asociace sdružuje, a míře vnímané atraktivnosti byla zařazena i konkrétnější otázka na pracovní obor, ve kterém chtějí respondenti pracovat, četnosti jsou zobrazeny v obrázku 5.

Obrázek 5 Po ukončení studia střední školy chci hledat práci v oboru: (autor)

Pro zjištění zda, data lze považovat za validní, je vhodné zařazení kontrolní otázky, která ověřuje, zda respondenti vyplnili dotazník se zaujetím. V tomto případě je ověřován prvotní záměr pracovat, a lze předpokládat, že respondenti budou odpovídat v kladném spektru odpovědi tedy „*zcela souhlasím*“, nebo „*spíše souhlasím*“. V případě odpovědi „*spíše nesouhlasím*“ nebo „*zcela nesouhlasím*“, nelze předpokládat zaujetí. Jak je vidět na obrázku

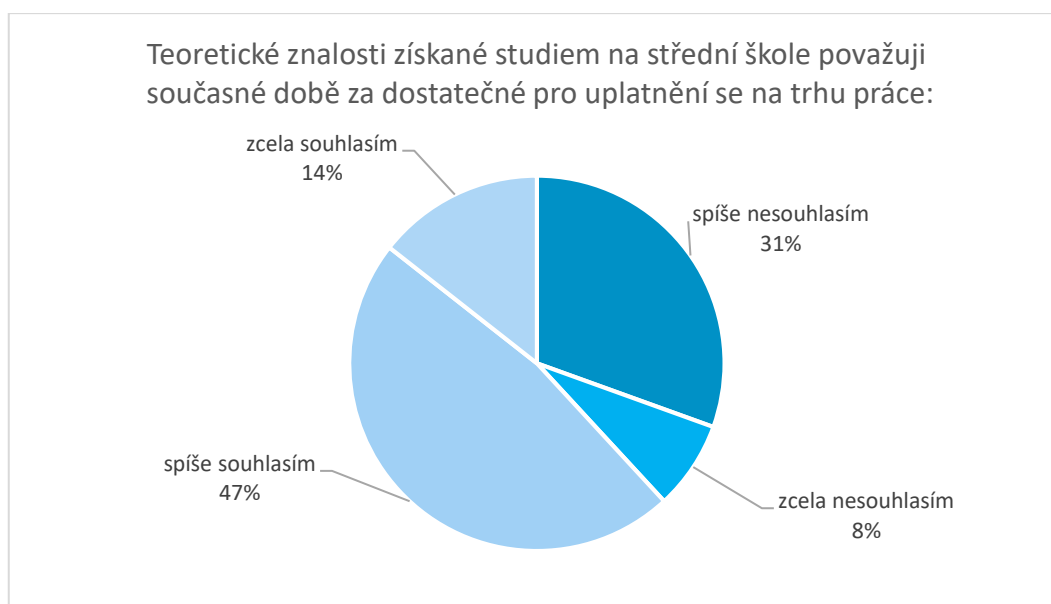
6 v kladném spektru odpovědí odpovědělo 85 % respondentů, proto lze předpokládat, že respondenti odpovídali z většinové části se zaujetím.

Obrázek 6 Získávání a prohlubování praktických zkušeností (praxe v tuzemsku, praxe v zahraničí) neprodleně po ukončení střední školy mi zajistí lepší výchozí pozici budoucího uplatňování se na trhu práce: (autor)

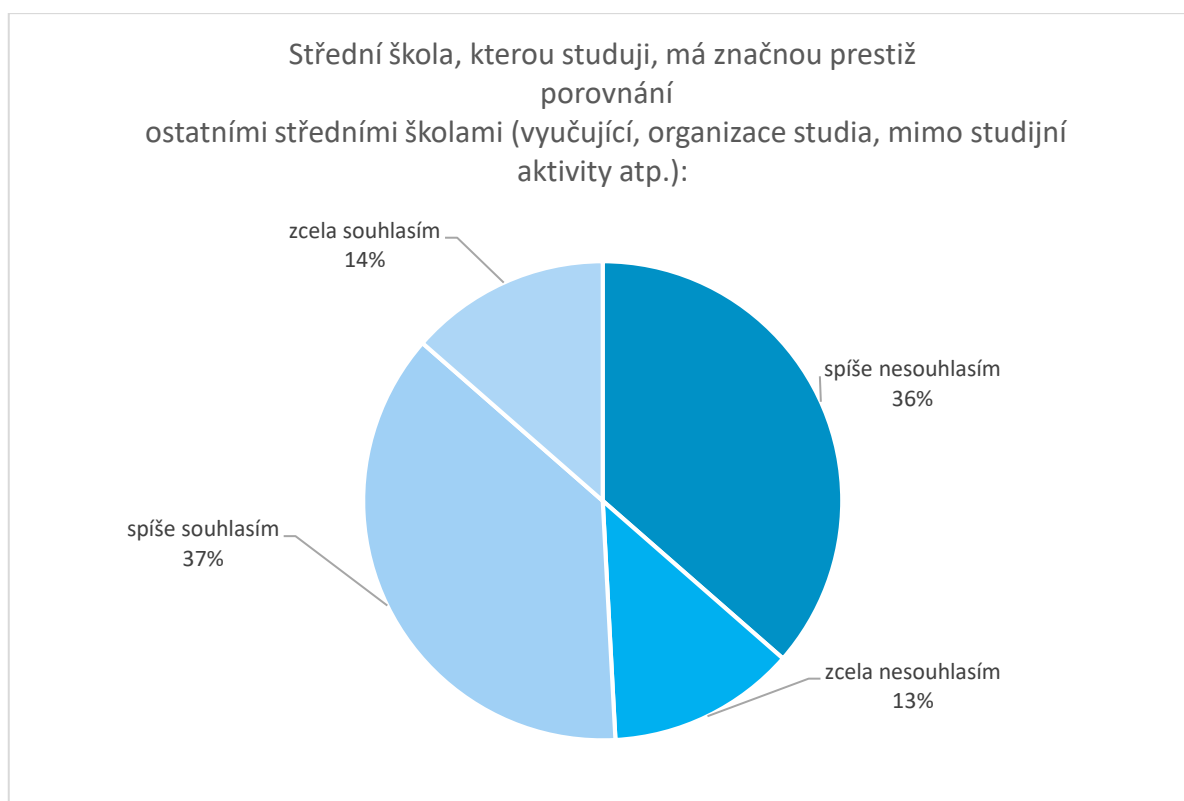
Následující otázky se věnují vnímaným získaným kompetencím, které respondenti získali během dosavadního studia, a vnímané možnosti uplatnění se na základě jejich znalostí. V této části dotazníku tedy respondenti na základě čtyřstupňové škály „zcela souhlasím“, „spíše souhlasím“, „spíše nesouhlasím“ nebo „zcela nesouhlasím“ hodnotili spokojenost s dosavadním vzděláním v různých oblastech.

Základní znalosti, které mají studenti získat během studia na střední škole s ohledem na vybraný obor jsou z teoretické oblasti. Studenti by měly při studiu jednotlivých předmětů zahrnutých do teoretické výuky poznat postupy jednotlivých procesů, názvosloví či právní problematiku, které budou moci využít v budoucím zaměstnání. Přitom vnímaná kvalita vyučování předmětů souvisejících s oborem ovlivňuje rozhodnutí studenta o dalším studiu či práci v oboru či přesměrování jinam. Lze předpokládat, že studenti, kteří chtějí hledat práci, by měly považovat dosud získané teoretické znalosti za dostačující, přesvědčit se o tom je možné na obrázku 7, kde 61 % respondentů odpovědělo v kladném spektru, což je blízko procentu studentů, kteří chtějí pouze pracovat bez dálkového studia. Zatímco 39 % studentů, teoretické znalosti dosud získané nepovažuje za dostatečné pro zaměstnání, a podle obrázku 4 odpovídá přibližně procentu studentů, kteří chtějí při práci studovat či odejít do zahraničí, pro získání dalších zkušeností.

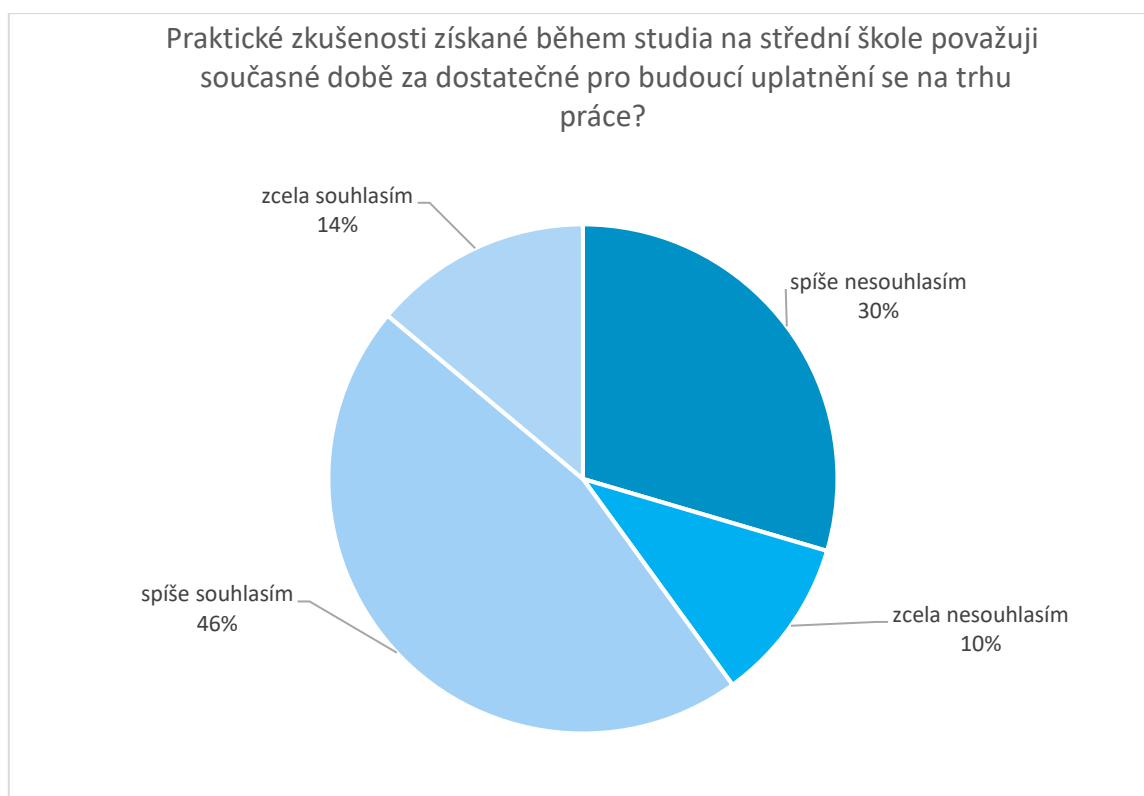
Obrázek 7 Teoretické znalosti získané studiem na střední škole považují v současné době za dostatečné pro uplatnění se na trhu práce: (autor)

S vnímanou kvalitou výuky, souvisí i celková prestiž střední školy, kterou ovlivňují samotní učitelé, aktivity provozované ve škole, účast na exkurzích, soutěžích souvisejících se studiem daného oboru či ne, například sportovní, nebo umělecké aktivity. V současné turbulentní době, kdy se školy setkávají v některých letech s problematikou naplnění třídy, pro možnost jejího otevření, je vnímaná atraktivita střední školy významným faktorem. Prestiž střední školy, mohli respondenti hodnotit v další otázce, podle obrázku 8 lze vidět, že velké procento odpovědí, přesněji 49 % respondentů odpovědělo v záporném spektru, což znamená, že skoro polovina respondentů není spokojena s prestiží školy, kterou studují. Výsledek 51 % v kladném spektru je sice nad polovinou, ale odpověď „*zcela souhlasím*“ zvolilo pouhých 17 % respondentů, což by mohlo být pro střední školy impulsem k rozvoji dalších aktivit přímo či nepřímo souvisejících se samotnou výukou, ať už v oblasti interaktivní výuky, školení zaměstnanců, spolupráce s dalšími subjekty, zapojení do projektů a další činnosti vnímanou prestiž nejen mezi studenty, ale i veřejností a především budoucími studenty a podniky, které absolventy v budoucnu budou zaměstnávat.

Obrázek 8 Střední škola, kterou studuji, má značnou prestiž v porovnání s ostatními středními školami (vyučující, organizace studia, mimo studijní aktivity atp.) (autor)

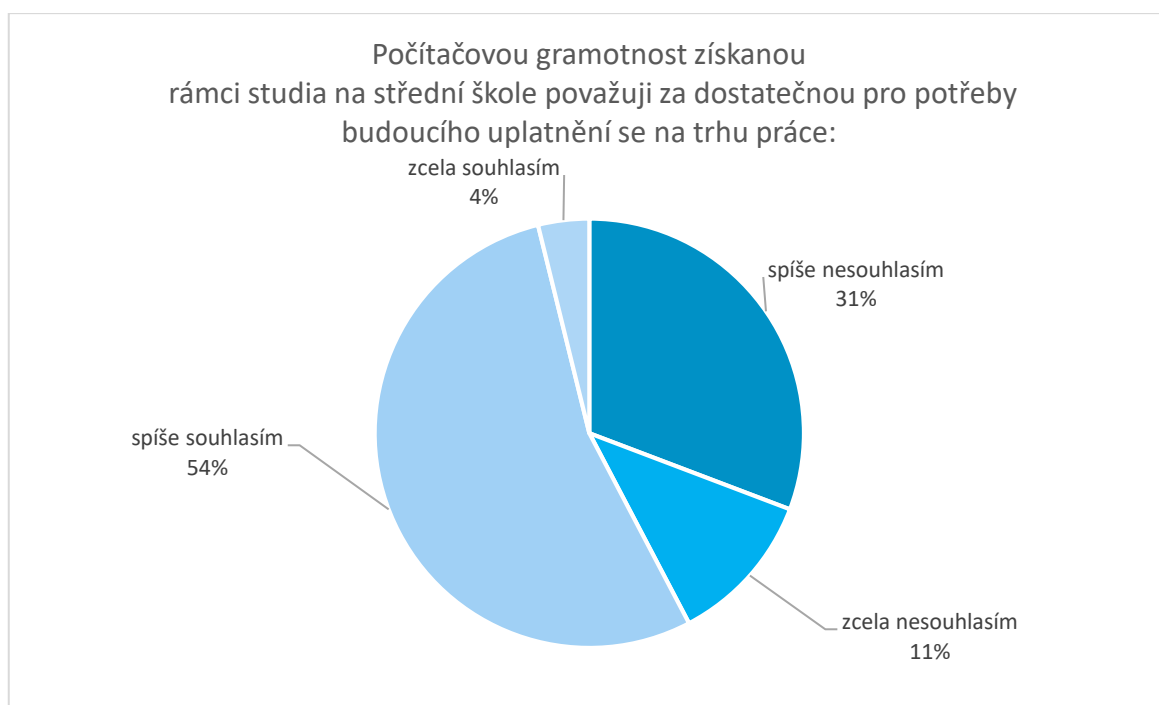
Významným prvkem, který je často zařazován do studijních programů a oborů, zvláště na školách s určitým zaměřením, je praktická výuka. Během praktické výuky neboli častěji používaným výrazem „praxe“, jsou studenti pod dohledem zaměstnance či mistra seznamováni se samotnou činností související s oborem jejich studia, popřípadě danou činností nebo její část samostatně vykonávají. Jelikož během praxe se setkávají se skutečnými stránkami výkonu povolání a do budoucna je pro studenty výhodou při uplatnění se na trhu práce, bylo vhodné zařazení otázky týkající se spokojenosti s vnímanou kvalitou praktické výuky.

Obrázek 9 Praktické zkušenosti získané během studia na střední škole považují v současné době za dostatečné pro budoucí uplatnění se na trhu práce? (autor)

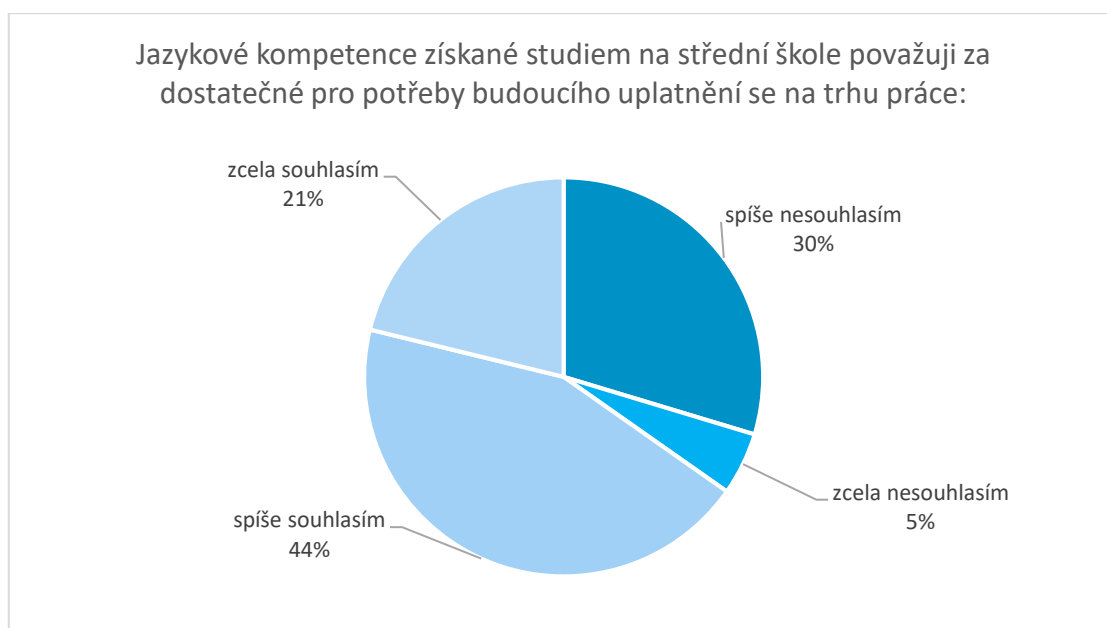
Jak je na obrázku 9 vidět 40 % respondentů odpovědělo na otázku kvality praktické výuky v záporném spektru, podobně jako u spokojenosti s praktickou výukou, kde bylo 39 % odpovědí v záporném spektru.

21. století je jednoznačně spjato s rychlým rozvojem techniky, využívání počítačové techniky a přesunem do online světa, což umožňuje rychlou výměnu informací a napomáhá rozvoji každého z oborů. Moderní techniky je využíváno ve zvyšující se míře, proto by studenti měli být seznamováni s jejími funkcemi, možnostmi využití v praxi, a především ji umět ovládat pro využití v jejich budoucím povolání. Předměty z oblasti informatiky, či programování jsou častěji zařazovány do studijních plánů, ale kvalita jejich výuky bývá často diskutována, i kvůli náročnosti na finanční prostředky na nákup hardwaru i softwaru. Jak vyplývá z obrázku 10 studenti odpověděli z 58 % v kladném spektru odpovědí, což znamená, že počítačovou gramotnost dosud získanou považují za dostačující pro uplatnění se na trhu.

Obrázek 10 Počítačovou gramotnost získanou v rámci studia na střední škole považují za dostatečnou pro potřeby budoucího uplatnění se na trhu práce: (autor)

Pojem globalizace je jedním z fenoménů současné doby. V této souvislosti dochází také k otvírání hranic a provázanosti jednotlivých zahraničních trhů s čímž souvisí i nutnost komunikace v cizích jazycích. Požadavky firem na jazykové kompetence zaměstnanců tak mají zvyšující se tendenci, a znalost anglického jazyka bývá základním požadavkem při hledání nových zaměstnanců. Zároveň i v běžném životě se zvýšilo množství anglických výrazů používaných dnes i v běžné komunikaci a společně s nutností dorozumět se v cizích zemích při cestování. Jak ukazuje obrázek 11 respondenti si tuto problematiku uvědomují a výsledek 35 % v záporném spektru odpovědí nelze považovat za bezvýznamný i s ohledem na možnost využití jazyků i při výběru jiného povolání.

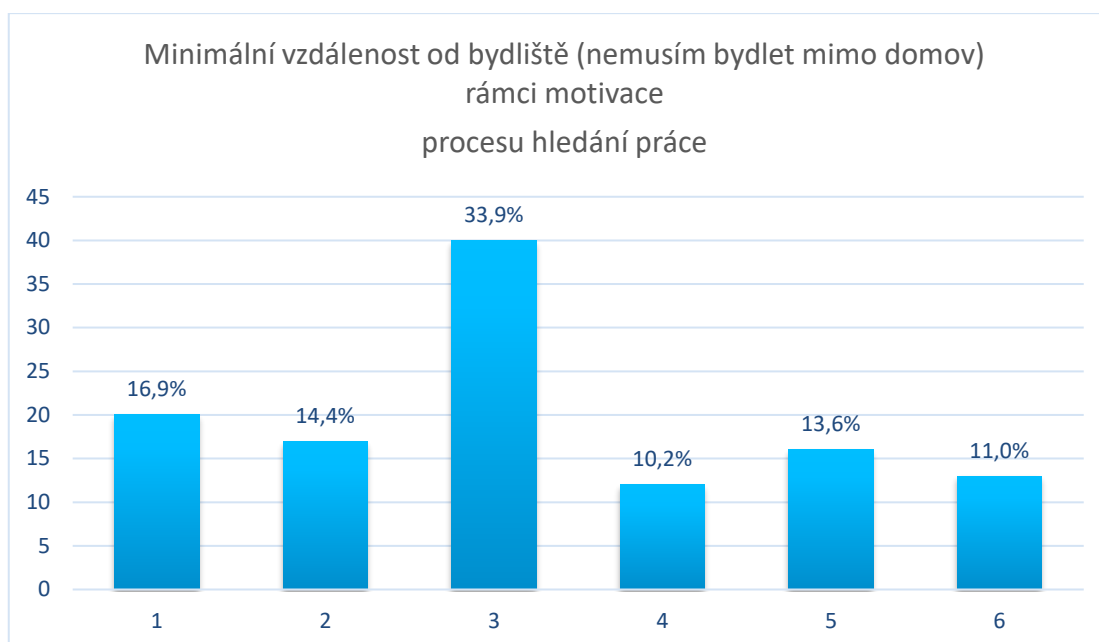

Obrázek 11 Jazykové kompetence získané studiem na střední škole považují za dostatečné pro potřeby budoucího uplatnění se na trhu práce: (autor)

Dosud byly v dotazníku šetřeny otázky týkající se vnímaných získaných kompetencí, následující část bude věnována faktorům motivace, které ovlivňují respondenty při volbě zaměstnání.

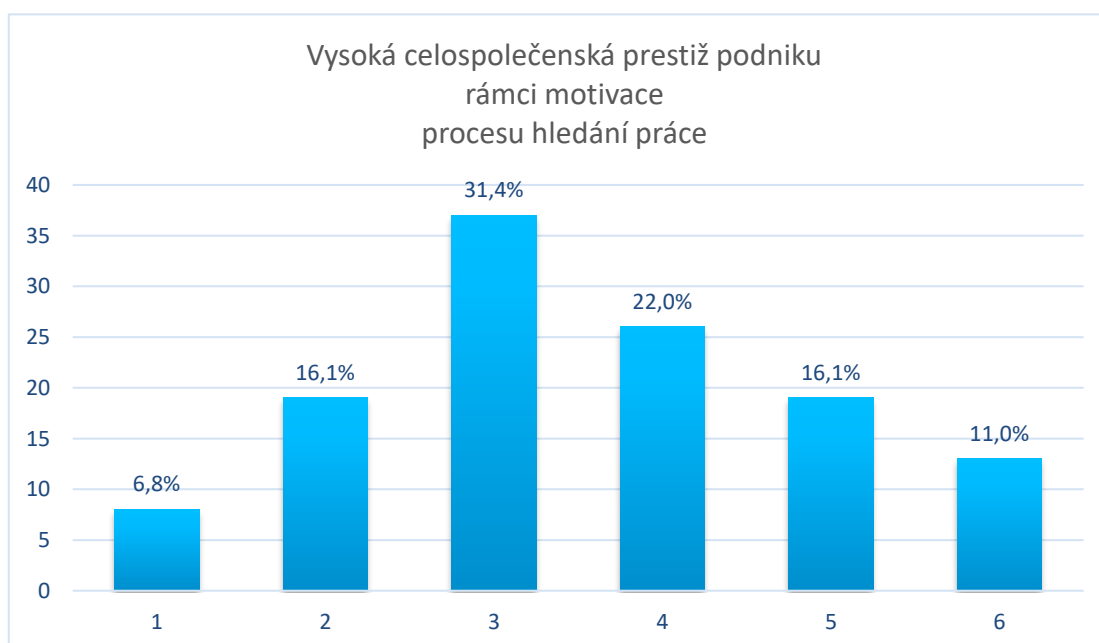
Respondenti v dotazníku měli ohodnotit významnost šesti faktorů motivace na stupnici 1 - 6, přičemž číslo 1 znamenalo nejméně důležitý faktor a číslo 6 nejvíce důležitý faktor. Respondenti nebyli omezeni nutností každému z faktorů motivace přiřadit jedno číslo ze stupnice, ale stejné číslo mohly přiřadit více faktorům. To znamená, že hodnocení 6 nemusely použít vůbec, pouze jednou, několikrát, anebo pokaždé.

Prvním zkoumaným faktorem, jehož významnost měly respondenti hodnotit, bylo dojíždění do zaměstnání v procesu hledání práce. Respondenti tedy rozhodovali, jak významně jsou ovlivňováni při výběru práce, nutností se odstěhovat mimo domov. Na obrázku 12 jsou zobrazeny procentuální hodnoty významnosti tohoto kritéria. Na vodorovné ose je vynesena škála významnosti, tj. 1 – faktor nepovažuji za důležitý, 6 – faktor považuji za nejvíce důležitý v rámci motivace v procesu hledání práce. Na svislé ose jsou uvedeny procentuální četnosti zastoupení respondentů, kteří ohodnotili kritérium daným číslem ze škály. Procenta jsou vypočítána z celkového čísla 118 respondentů, kteří na první otázku odpověděli „hledat práci“.

Obrázek 12 Minimální vzdálenost od bydliště (nemusím bydlet mimo domov) v rámci motivace v procesu hledání práce (autor)

Vzhledem k nejčtenějšímu hodnocení faktoru hodnotou 3 s 33,9 % a 71,2 % odpovědí v první polovině škály odpovědí lze faktor považovat za méně významný, avšak ne za bezvýznamný při výběru zaměstnavatele.

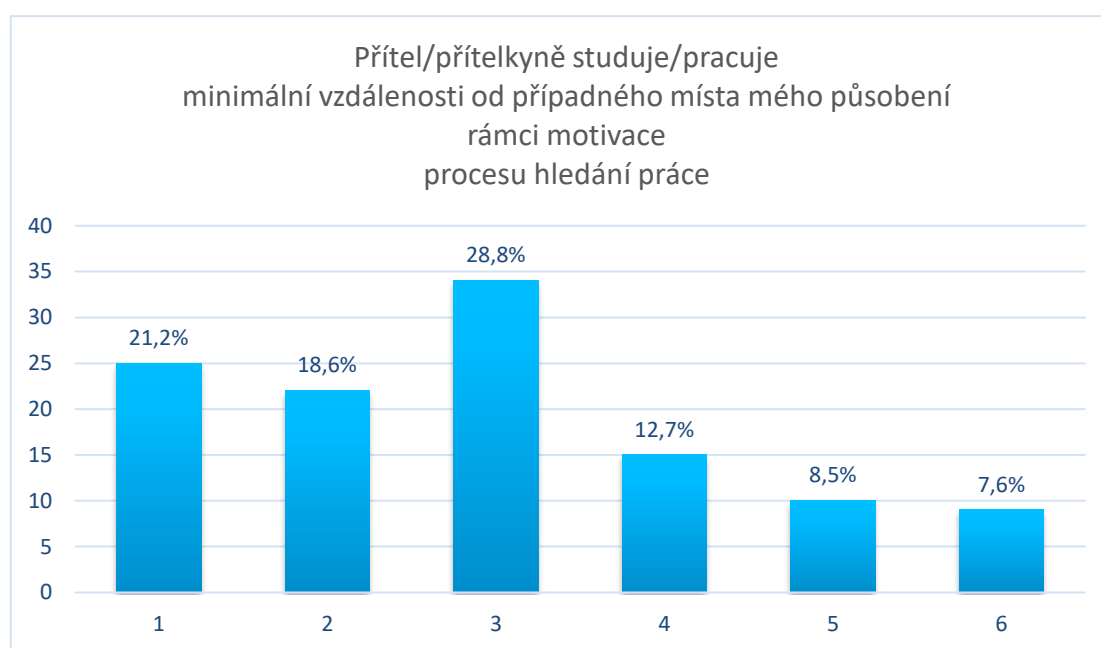

Obrázek 13 Vysoká celospolečenská prestiž podniku v rámci motivace v procesu hledání práce (autor)

Stejně jako při výběru školy je jedním z rozhodujících faktorů při výběru zaměstnavatele jeho prestiž, četnost hodnocení významnost tohoto faktoru lze vidět na obrázku

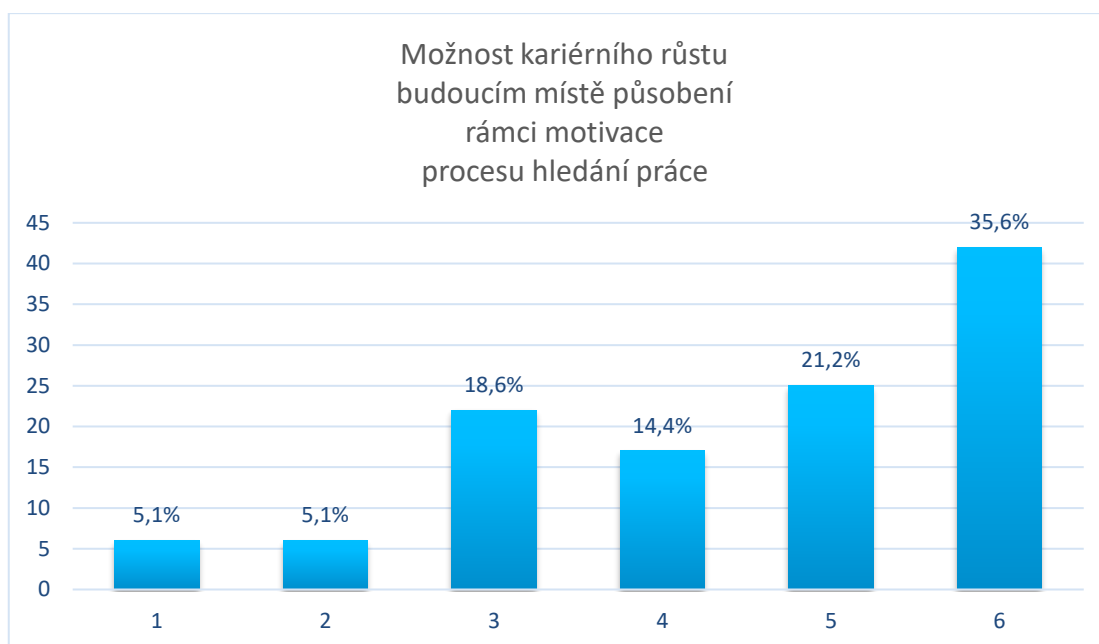
13. Z obrázku dále vyplývá, že respondenti považují tento faktor významnější než faktor nutnosti stěhování za práci, protože 49,1 %, tedy téměř polovina, odpovídala v druhé části škály, tedy hodnotili faktor vyššími hodnotami.

Na třetí stupeň z Maslowy hierarchie, kterým je potřeba sounáležitosti, přátelství, a především láska, byla zaměřena další otázka. Konkrétně respondenti hodnotili významnost faktoru vzdálenosti od přítele či přítelkyně při hledání práce. Jak je vidět z obrázku 14 respondenti tento faktor oproti předchozím nepovažují za důležitý, protože pře 67 % respondentů odpověděli v první části škály a dokonce 21,2 % považuje tento faktor jako nejméně významný.

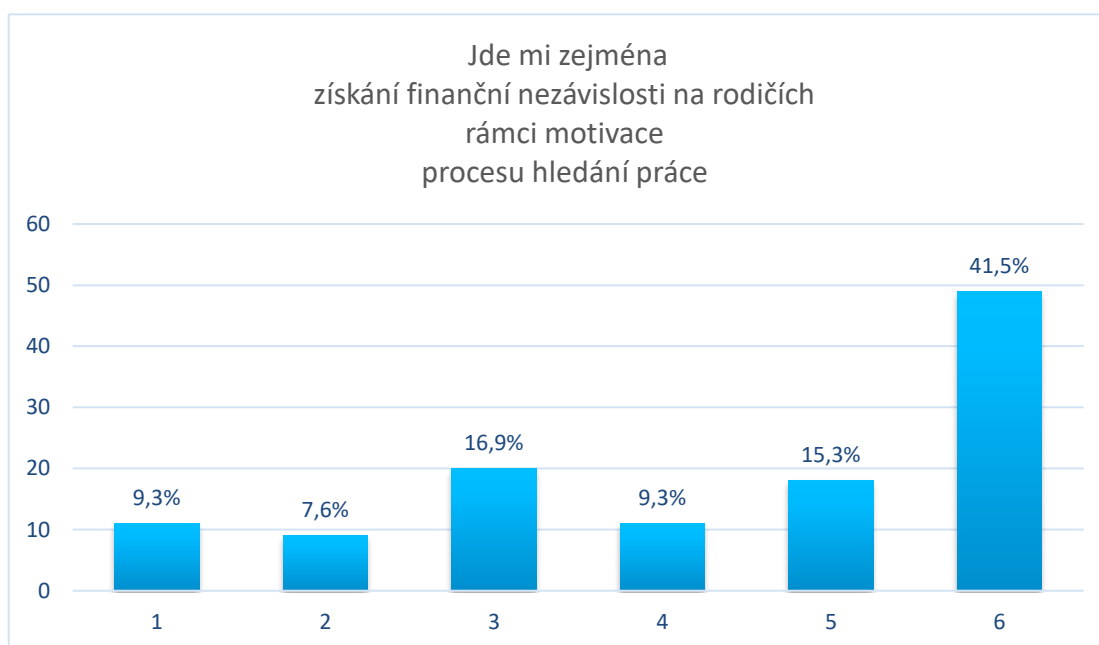
Obrázek 14 Přítel/přítelkyně studuje/pracuje v minimální vzdálenosti od případného místa mého působení v rámci motivace v procesu hledání práce (autor)

I když finanční hodnocení je pro mnoho lidí nejdůležitějším faktorem, v dnešní době se lidé snaží pracovat tak, aby je práce bavila, mohli se neustále rozvíjet, nedělali rutinní, mechanickou či netvořivou práci a již při hledání práce se na inzerátech častěji objevuje možnost kariérního růstu. Z obrázku 15 vyplývá, že pouhých 5,1 % respondentů tento faktor nepovažuje za důležitý, zatímco na opačné straně škály 35,6 % respondentů, považuje faktor možnosti kariérního růstu za velmi významný. Dokonce přes 70 % respondentů ohodnotilo tento faktor čísly 4,5,6, což je více než u následujícího faktoru, který je spojen s finanční samostatností.

Obrázek 15 Možnost kariérního růstu v budoucím místě působení v rámci motivace v procesu hledání práce (autor)

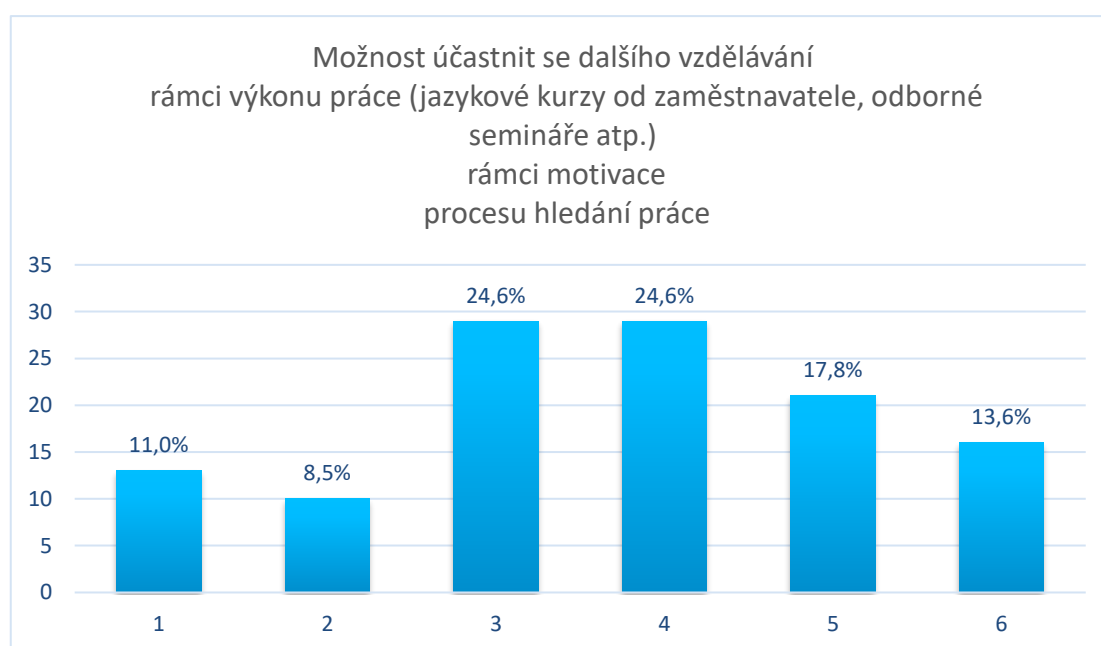
Vzhledem k věku respondentů, kterými byli studenti čtvrtých ročníků středních škol, byla otázka finanční hodnocení jako faktoru motivace spojena s možností osamostatnit se a nebýt závislý na příjmech od rodičů, či z činností vykonávaných souběžně se studiem školy.

Obrázek 16 Jde mi zejména o získání finanční nezávislosti na rodičích v rámci motivace v procesu hledání práce (autor)

Výsledek 41,5 % je nejvyšším ze všech hodnocení a odpovídá předpokladu, že pro studenty je možnost nezávislosti nejdůležitějším faktorem při výběru zaměstnaní i při rozhodnutí dále studovat či hledat práci.

Mimo školního vzdělání, je možné získávat nové poznatky i jinými způsoby, které mnohdy umožňuje podnikům zaměstnancům. Zatímco klasické studium je časově náročnou záležitostí, mnohdy trvající i několik let, různé kurzy či odborné semináře jsou méně časově náročné a často přizpůsobené konkrétním požadavkům podniků či práci zaměstnance. Zároveň kurzy jsou placené podnikem a zaměstnanec má motivaci kurz dokončit či se účastnit semináře a do budoucna zvyšuje své kompetence, čímž může získat vyšší post.

Obrázek 17 Možnost účastnit se dalšího vzdělávání v rámci výkonu práce (jazykové kurzy od zaměstnavatele, odborné semináře atp.) v rámci motivace v procesu hledání práce (autor)

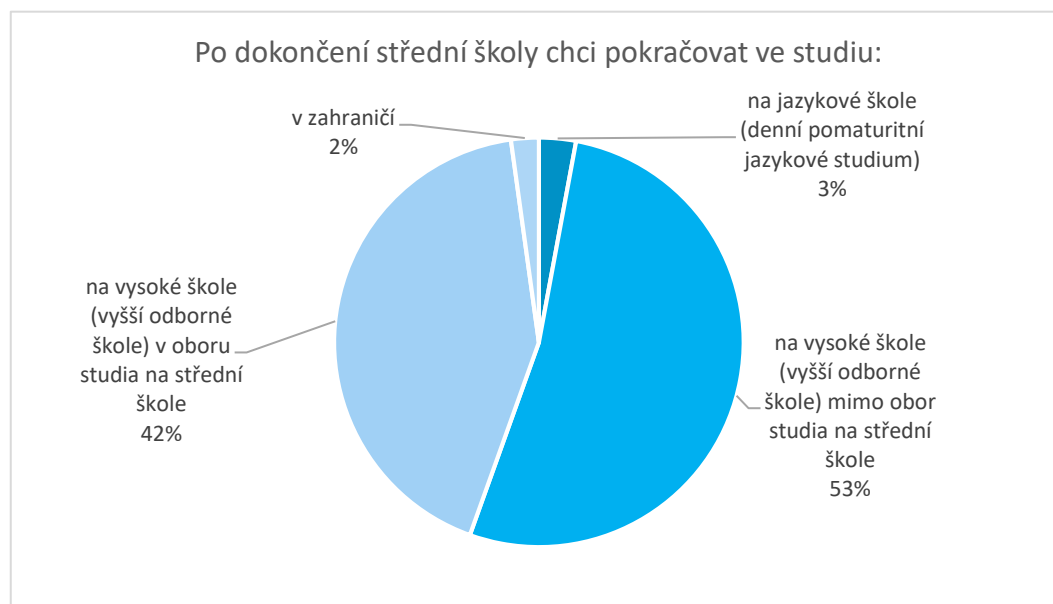
Jak vychází z obrázku číslo 17, procentuální zastoupení hodnot z nabízené škály je nejrovnoměrnější, z toho lze usoudit, že někteří respondenti nemají zájem o žádné další studium, ale 56 % respondentů považuje tento faktor za významný. To potvrzují i shodné nejvyšší hodnoty u hodnocení 3 a 4, tedy celkově 49,2 % respondentů zvolilo hodnocení ve středu nabízené škály hodnocení.

2.5.2 Hodnocení individuálních kompetencí a vybraných faktorů motivace respondentů s prvotním záměrem „pokračovat ve studiu“

Dosud byly v práci hodnoceny výsledky získané z dotazníku, pouze těch respondentů, kteří chtějí po dokončení střední školy hledat práci, následující část práce se bude věnovat odpovědím respondentů, kteří po dokončení střední školy chtějí dále studovat, tedy zvolili

odpověď „pokračovat ve studiu“. Ze všech respondentů chce pokračovat ve studiu 138 studentů to znamená 46 % ze všech, což vyplývá z obrázku číslo 3.

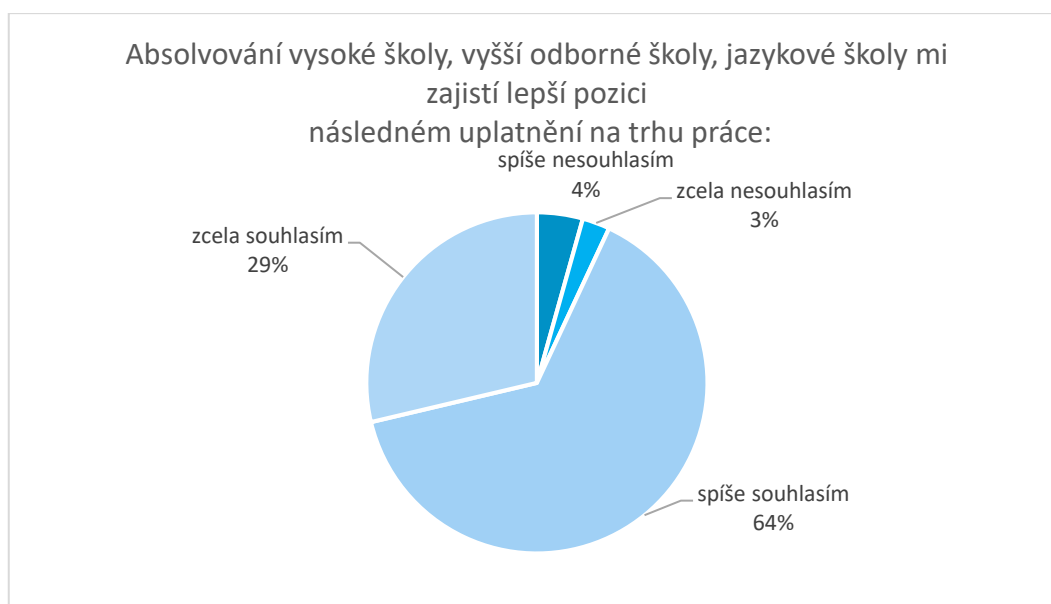
Protože lze předpokládat, že prvotním motivem při zvolení možnosti „pokračovat ve studiu“ je studium či získání akademického titulu, nemusí studenti pokračovat ve vzdělání jen v oboru, který studovali dosud. Pro vysoké školy i zaměstnavatele, které v budoucnu budou vzdělávat či zaměstnávat respondenty, kteří byli zařazeni do výzkumu tzn. studenty středních škol spojených v Asociaci, je přínosné znát jejich motivaci a záměr jejich dalšího studia.

Obrázek 18 Po dokončení střední školy chci pokračovat ve studiu: (autor)

Pouze 42 % respondentů chce pokračovat ve studiu na vysoké či vyšší odborné škole ve stejném oboru, jako na střední škole. Dále z obrázku 18 vyplývá, že někteří studenti chtějí studovat v zahraničí, konkrétně 2 % a další studovat jazykovou školou. Překvapující je 53 % respondentů, kteří chtějí dále studovat mimo obor studia, to může znamenat, že během studia zjistili, že je daný obor neoslovuje nebo během studia byli oborem zklamáni.

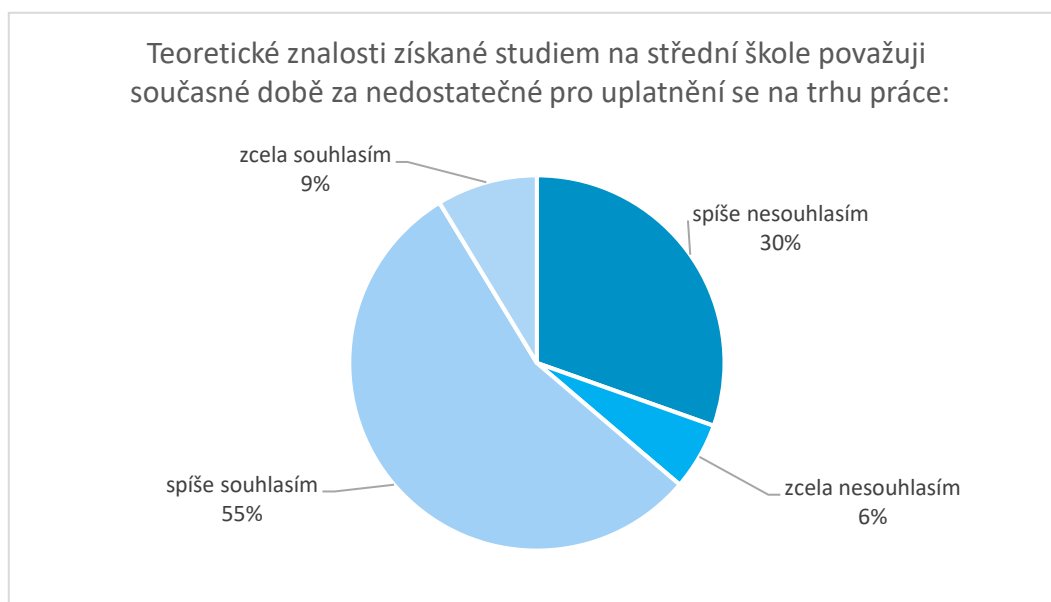
Kontrolní otázka se objevila i v této části dotazníku, kdy byl ověřován prvotní záměr „pokračovat ve studiu“, konkrétně respondenti měli posoudit, zda jim další studium zajistí lepší pozici na trhu práce. Z obrázku 19 vyplývá, že 93 % odpovědí bylo v kladném spektru odpovědí, což znamená, že většina respondentů vyplňovala dotazník se zaujetím, pouze 7 % respondentů odpovědělo v záporném spektru odpovědí.

Obrázek 19 Absolvování vysoké školy, vyšší odborné školy, jazykové školy mi zajistí lepší pozici v následném uplatnění na trhu práce: (autor)

Následující otázky dotazníku byly zaměřeny na studenty vnímanou kvalitu výuky na středních školách. Respondentům byly kladeny podobné otázky, jako otázky pro respondenty, kteří chtějí hledat práci.

První z těchto otázek byla zaměřena na vnímanou úroveň získaných teoretických znalostí a možnost s touto úrovní uplatnit se na trhu práce.

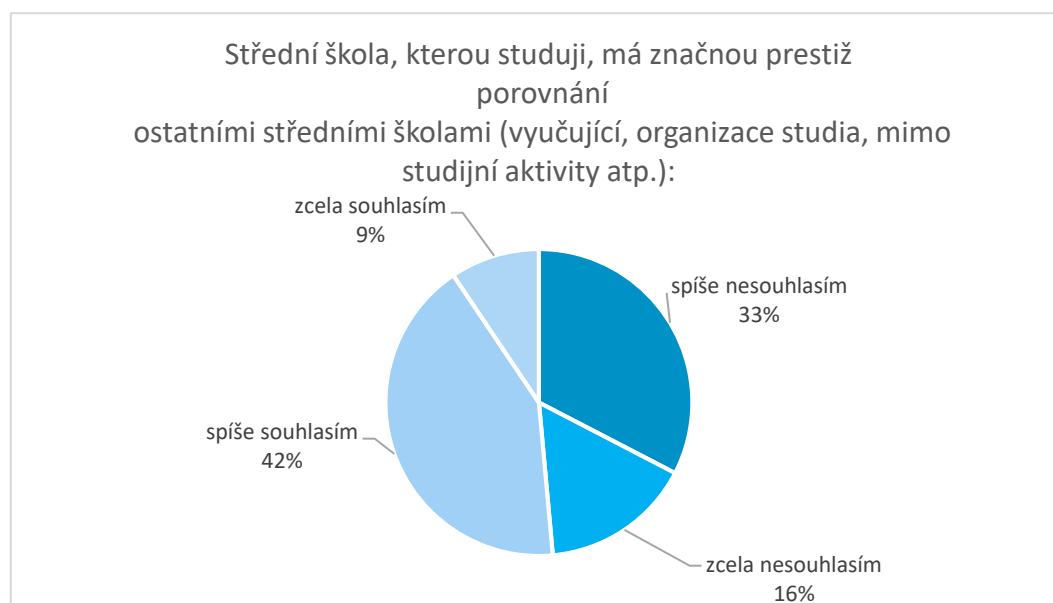

Obrázek 20 Teoretické znalosti získané studiem na střední škole považuji v současné době za nedostatečné pro uplatnění se na trhu práce: (autor)

Respondenti, kteří chtějí dále studovat odpovídali dle obrázku 20 ze 64 % v kladném spektru odpovědí, to znamená, že současnou úroveň teoretických znalostí nepovažují za

dostatečnou pro uplatnění se na trhu práce naproti tomu respondenti, kteří chtějí hledat práci považují dle obrázku 7 ze 61 % úroveň teoretických znalostí za dostatečnou. Na výsledcích těchto otázek je vidět rozdílnost vnímání obou skupin respondentů.

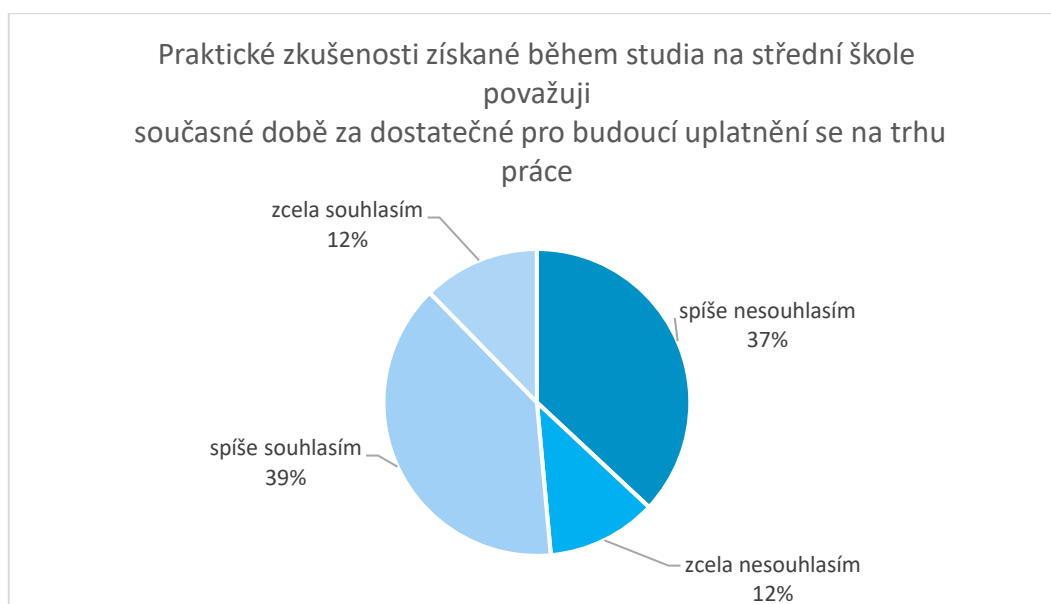
Jak už byl zmíněno, prestiž školy je důležitá, a proto byla otázka položena i této skupině respondentů. Zajímavostí je, že prestiž školy vnímají obě skupiny respondentů velmi podobně.

Obrázek 21 Střední škola, kterou studuji, má značnou prestiž v porovnání s ostatními středními školami (vyučující, organizace studia, mimo studijní aktivity atp.) (autor)

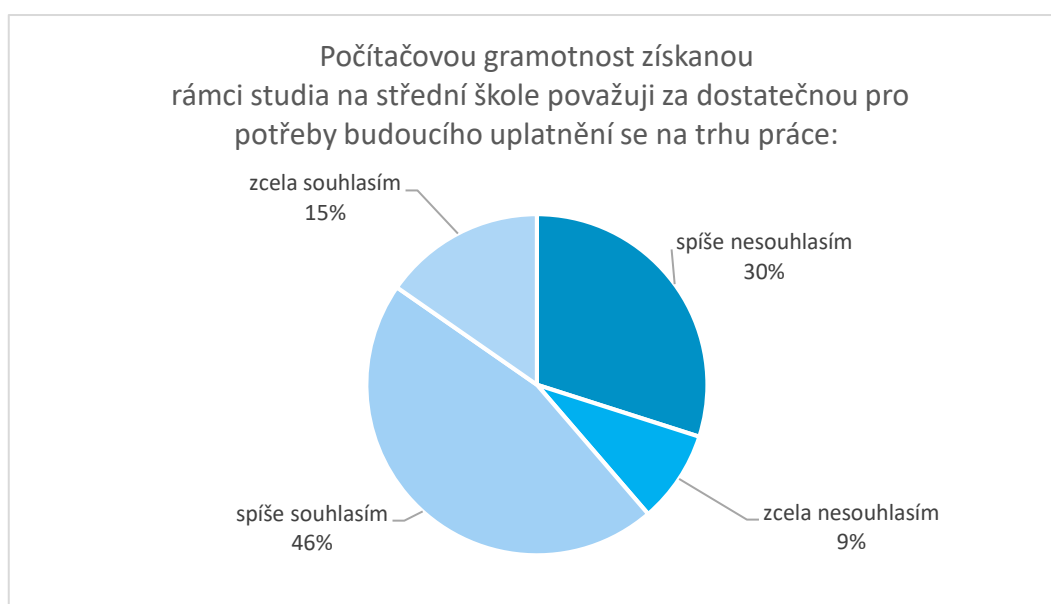
Procentuální četnosti vycházející z obrázků 8 a 21 ukazují, že obě skupiny odpovídali v kladném spektru odpovědí z 51 % a v záporném spektru ze 49 %.

Odpovědi zobrazené na obrázku číslo 22 reprezentují vnímanou možnost uplatnění s dosud nabytými praktickými zkušenostmi v průběhu studia na střední škole. Při porovnání s daty z obrázku 9 je jen mírný rozdíl, kdy více respondentů se přiklonilo k negativnímu spektru odpovědí, i přesto přes polovinu 51 % vnímá úroveň, jako dostatečnou.

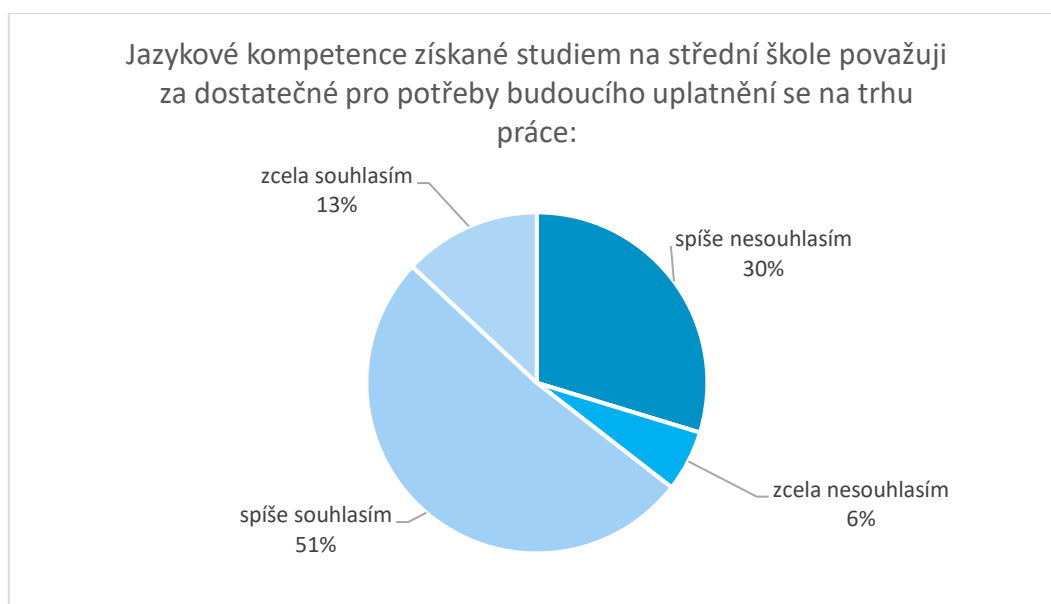

Obrázek 22 Praktické zkušenosti získané během studia na střední škole považují v současné době za dostatečné pro budoucí uplatnění se na trhu práce: (autor)

Jako dostatečnou počítačovou gramotnost vnímá dle obrázku 23 zcela 15 % a 46 % spíše dostatečně. Překvapivý výstup vychází z obrázků 10 a 23, protože u předchozích otázek vnímali větší nedostatky respondenti, kteří chtějí dále studovat u otázky hodnotící získanou počítačovou gramotnost ve vztahu k uplatnění se na trhu práce, větší nedostatky a to o 3 % vnímají respondenti, kteří chtějí pracovat, tedy odpovídali v záporném spektru odpovědí, než 39 % odpovědí v záporném spektru odpovědí respondentů se záměrem studovat.

Obrázek 23 Počítačovou gramotnost získanou v rámci studia na střední škole považují za dostatečnou pro potřeby budoucího uplatnění se na trhu práce: (autor)

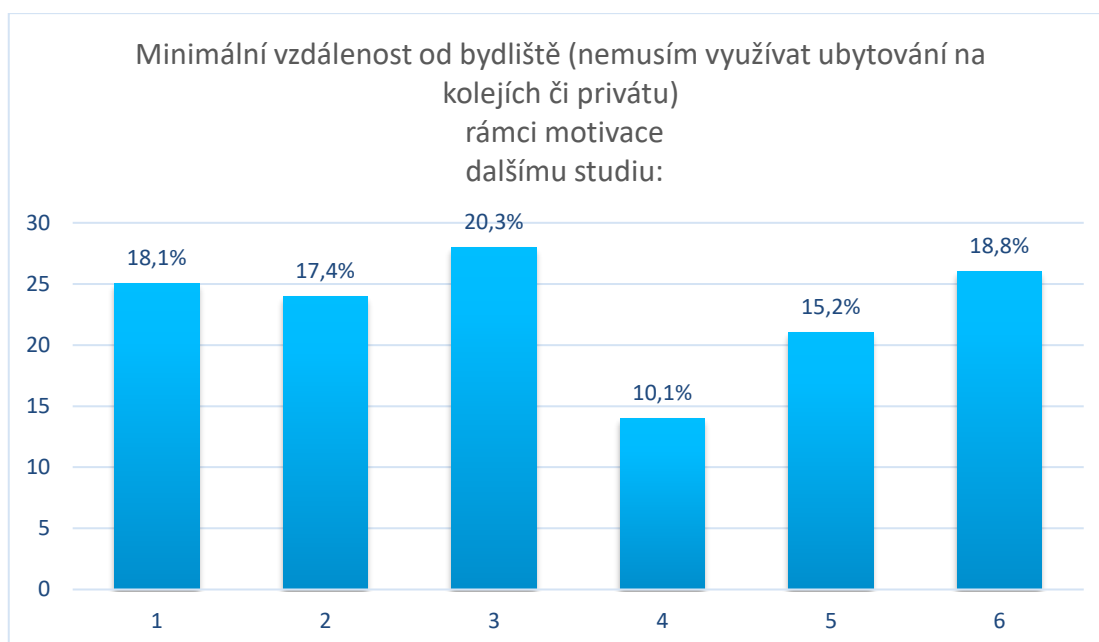

Obrázek 24 Jazykové kompetence získané studiem na střední škole považují za dostatečné pro potřeby budoucího uplatnění se na trhu práce: (autor)

Na obrázcích 11 a 24 je vidět stejná tendence, jako u otázek teoretických či praktických zkušeností. Lze říci, že se jedná o pochopitelný jev, kdy respondenti chtějí dále studovat, protože vnímají nedostatky ve vzdělání v těchto oblastech. „*Spíše souhlasím*“ zvolilo 51 % respondentů, což může svědčit o znalosti cizích jazyků respondenty, ale nejsou si jistí, zda jsou dostatečné pro budoucí zaměstnání.

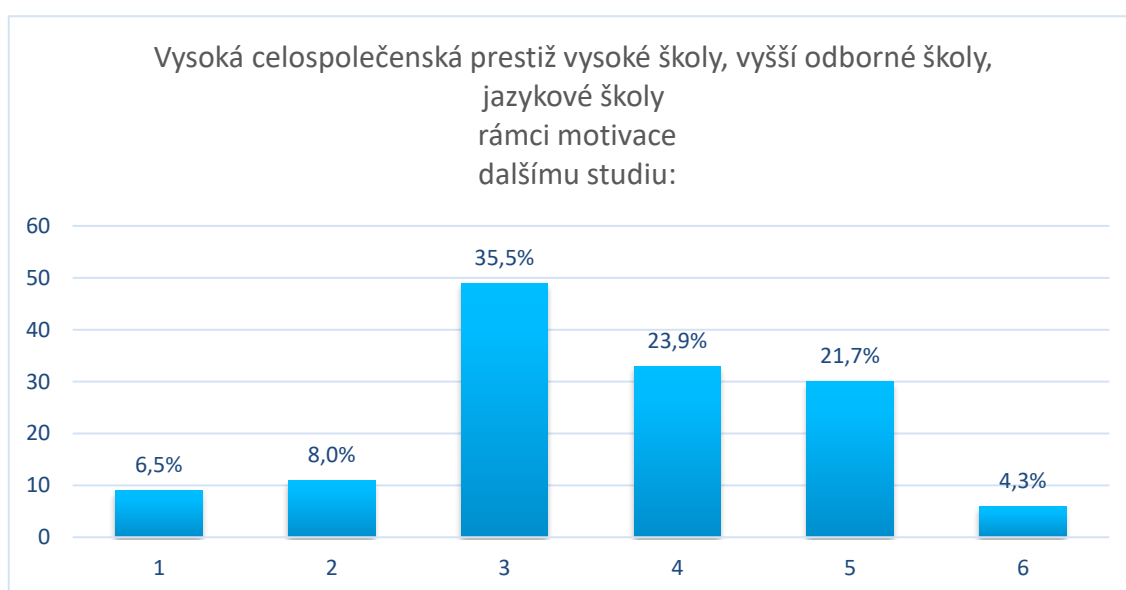
Následující část bude věnována analýze vybraných faktorů motivace respondentů s prvotním záměrem studovat k dalšímu studiu. Respondenti v dotazníku měli ohodnotit významnost šesti faktorů motivace na stupnici 1 - 6, přičemž číslo 1 znamenalo nejméně důležitý faktor a číslo 6 nejvíce důležitý faktor. Respondenti nebyli omezeni nutností každému z faktorů motivace přiřadit jedno číslo ze stupnice, ale stejné číslo mohly přiřadit více faktorům. To znamená, že hodnocení 6 nemusely použít vůbec, pouze jednou, několikrát, anebo pokaždé.

První ze zkoumaných faktorů byl zaměřen na faktor motivace související s nutností dojíždění, respektive významnost minimální vzdálenosti od bydliště vysoké školy, vyšší odborné školy, jazykové školy v rámci motivace k dalšímu studiu. Na obrázku 25 je zobrazen graf s procentuálními četnostmi hodnot ze škály. Na vodorovné ose grafu jsou hodnoty významnosti ze škály 1- 6, které mohli respondenti zvolit v rámci hodnocení. Na svislé ose jsou uvedeny absolutní četnosti hodnocení. Nad sloupci znázorňující absolutní četnosti jsou uvedeny procentuální četnosti vzhledem k celkovému počtu respondentů, kteří odpověděli na první otázku „*pokračovat ve studiu*“. Hodnoty pro krajní hodnoty jsou dle obrázku 25 téměř shodné a lze vyvozovat z vyrovnaných hodnocení, že záleží na osobním založení respondenta.

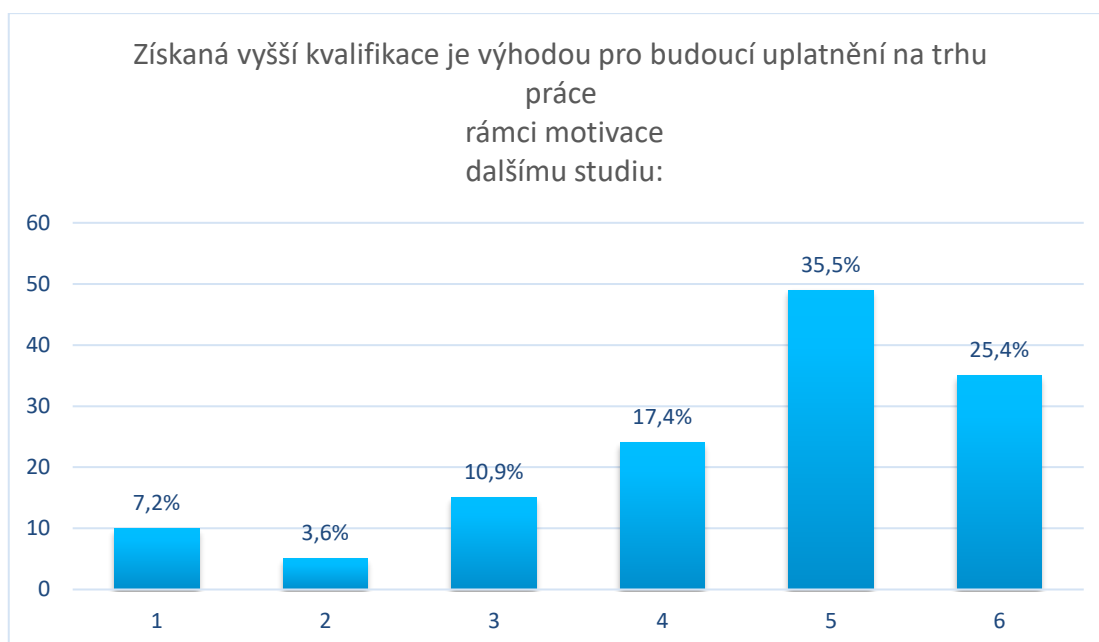

Obrázek 25 Minimální vzdálenost od bydliště (nemusím využívat ubytování na kolejích či privátu) v rámci motivace k dalšímu studiu: (autor)

Při výběru školy, na které budou studenti pokračovat v dalším vzdělání, se studenti rozhodují především podle prestiže školy. Přitom úroveň prestiže nezáleží jen na všeobecně uznávaných žebříčcích, ale především na zkušenostech, které šíří absolventi, či současní studenti, média nebo široká veřejnost. Jak jsou studenti motivováni prestiží školy k dalšímu studiu zobrazuje obrázek 26, nejčetnější hodnocení lze nalézt u čísla 3 35,5 % a dále u čísla 4 23,9 %, to znamená, že prestiž školy je podstatná, ale není rozhodujícím faktorem motivace k dalšímu studiu.

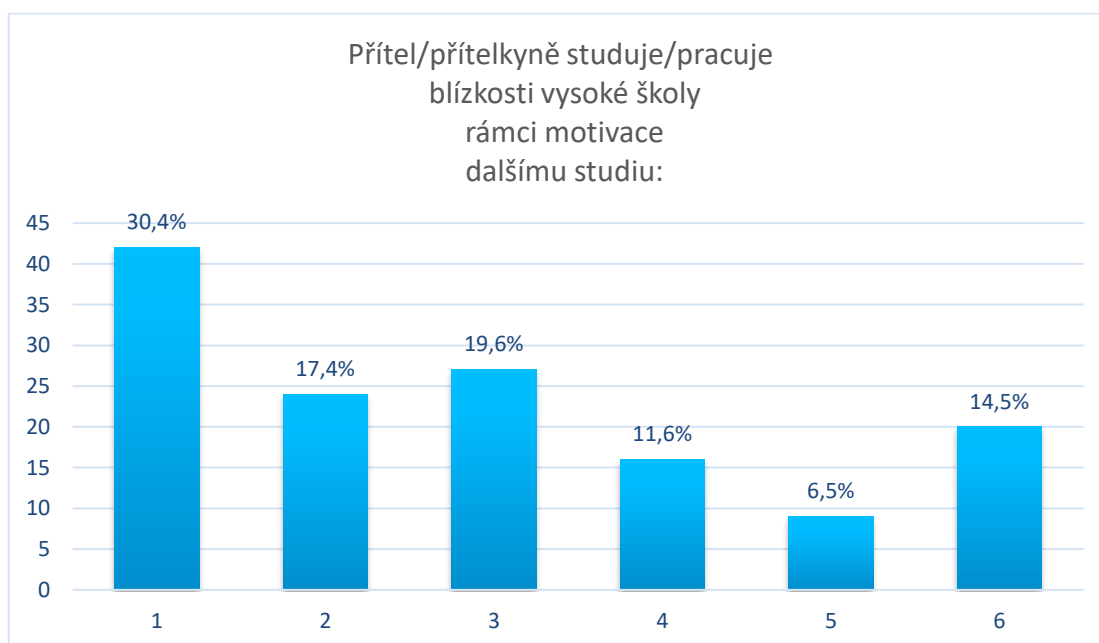

Obrázek 26 Vysoká celospolečenská prestiž vysoké školy, vyšší odborné školy, jazykové školy v rámci motivace k dalšímu studiu: (autor)

Obrázek 27 Získaná vyšší kvalifikace je výhodou pro budoucí uplatnění na trhu práce v rámci motivace k dalšímu studiu: (autor)

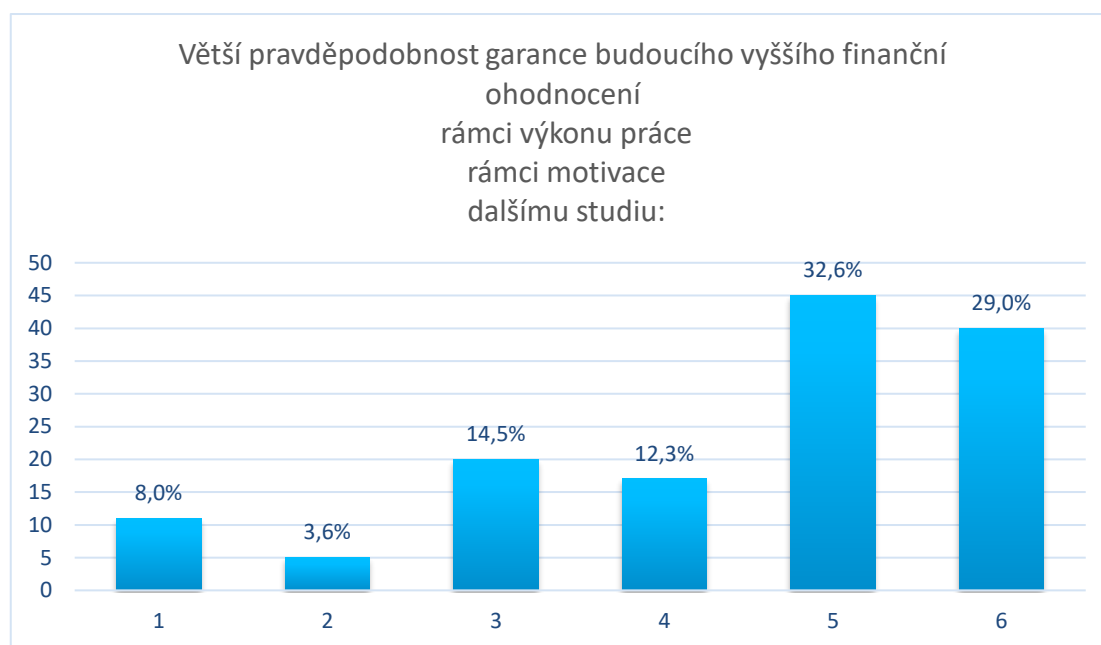
Na základě obrázku 27 je zřejmé, že respondenti vnímají faktor motivace získání vyšší kvalifikace, jako významný, protože zvolily z 60,9 % hodnocení stupněm 5 respektive 6.

Obrázek 28 Přítel/přítelkyně studuje/pracuje v blízkosti vysoké školy v rámci motivace k dalšímu studiu: (autor)

Významnost faktoru motivace k dalšímu studiu to, že přítel/přítelkyně budou studovat/pracovat v blízkosti potenciálního místa studia respondenta je zobrazen na obrázku číslo 28. Hodnocení 1 zde zvolilo 30,4 % respondentů, což je nejvíce z celé škály a zároveň nejvyšší procento odpovědí přiřazené této hodnotě ze zkoumaných otázek. Spolu s 67,4 %

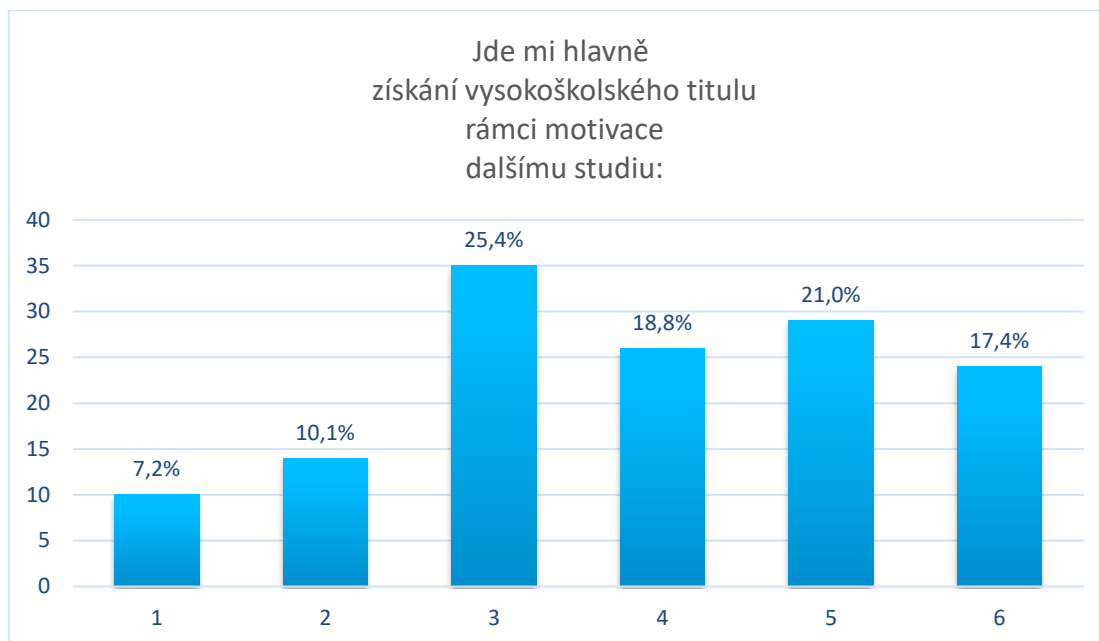
procenty odpovědí v první polovině škály, lze zhodnotit, že respondenti tento faktor nepovažují za významný. Při porovnání s obrázkem číslo 14, kde jsou zobrazeny odpovědi respondentů s prvotním záměrem „hledat práci“, lze říci že tento faktor motivace je méně významný u skupiny respondentů s prvotním záměrem studovat.

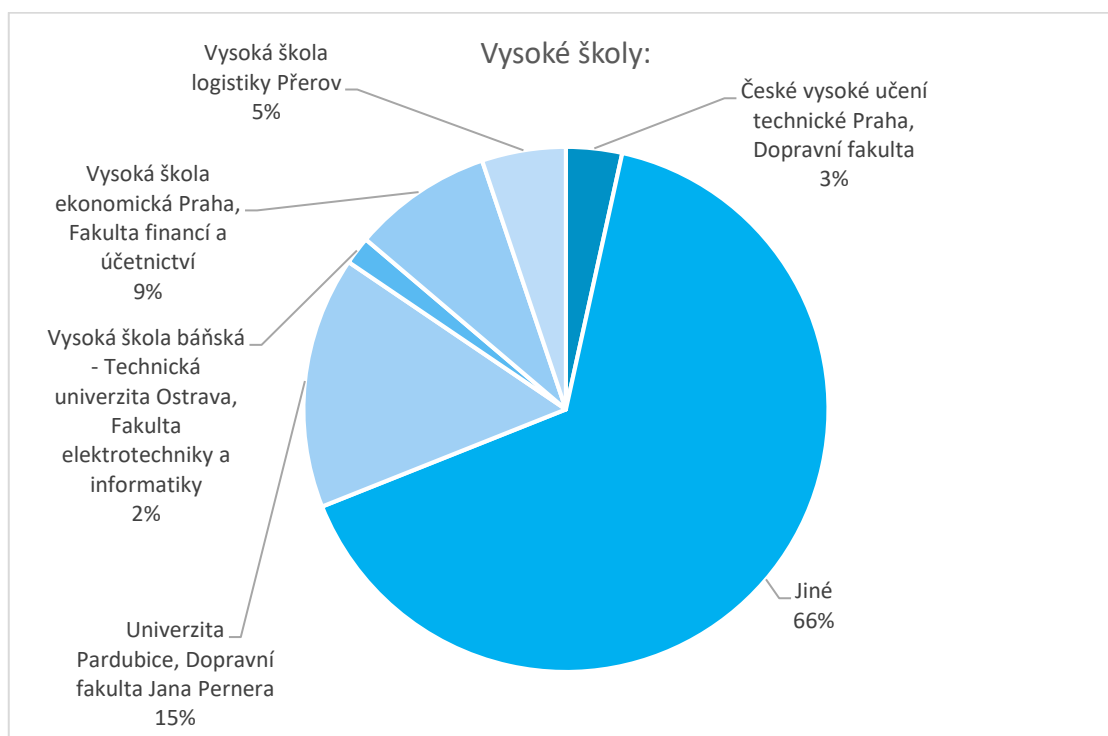
Obrázek 29 Větší pravděpodobnost garance budoucího vyššího finanční ohodnocení v rámci výkonu práce v rámci motivace k dalšímu studiu: (autor)

Nakonečný (2005), který upravil Maslowu pyramidu pro pracovní prostředí říká, že člověk je motivován základní fyziologickou potřebou, která je první z vnitřní hierarchie potřeb, platem a pohodlím. Lze říci, že myšlenku potvrzují data zobrazená na obrázku číslo 29, protože 61,6 %, respondentů považuje faktor větší pravděpodobnosti garance budoucího vyššího finančního ohodnocení v rámci výkonu práce v rámci motivace k dalšímu studiu za velmi významný, přiřazení hodnocení 5 respektive 6.

Se získáním vysokoškolského titulu je spojená určitá prestiž člověka a uznání, která je čtvrtým stupněm ve vnitřní hierarchii potřeb, kterou je člověk motivován. Z tohoto důvodu byl do výzkumu zařazen faktor získání vysokoškolského titulu v rámci motivace k dalšímu studiu, jehož výsledky je možné sledovat na obrázku číslo 30. U hodnocení 3,4,5,6 přitom můžeme nalézt podobné výsledky, nejvyšší procento 25,4 u hodnocení 3. Z toho lze vyvodit, že faktor není nejvýznamnější, ale nabývá vyšší významnosti a lze usuzovat, že studentům nezáleží nutně na oboru, z kterého titul získají.

Obrázek 30 Jde mi hlavně o získání vysokoškolského titulu v rámci motivace k dalšímu studiu: (autor)

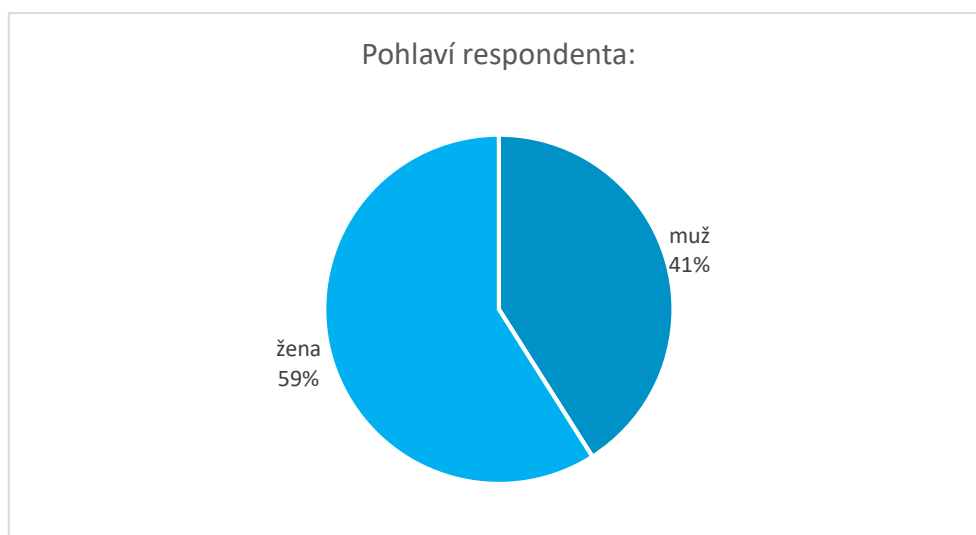

Obrázek 31 Po ukončení studia střední školy chci pokračovat ve studiu na vysoké škole: (autor)

Vzhledem k realizátorovi výzkumu Dopravní fakultě Jana Pernera, Univerzity Pardubice byla zařazena otázka záměru budoucích absolventů studovat na které vysoké škole, pouze pro respondenty, kteří zvolili, že chtějí studovat na vysoké škole v oboru studia. Dle výsledků, které zobrazuje obrázek 31, lze říci, že postavení Dopravní fakulty Jana Pernera v porovnání s dalšími školami je poměrně příznivé, protože 15 % studentů zvolilo tuto fakultu.

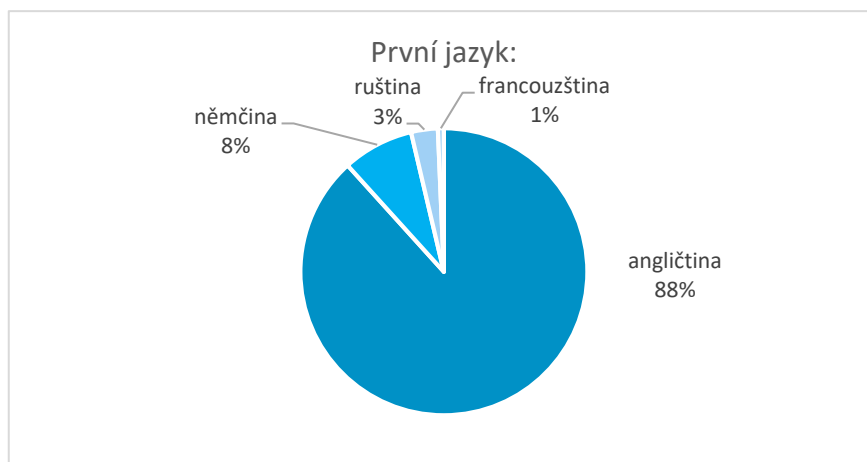
2.5.3 Výsledky identifikační analýzy

Závěrečná část dotazníku byla věnována základní popisné charakteristice respondentů a byla položena všem respondentům zahrnutým do výzkumu. Pro možnost dalšího šetření, analýzu studentů, kteří studují střední školy, které sdružuje Asociace a hodnocení vlivu genderu, byla položena otázka na pohlaví respondentů, jejíž výsledky zobrazuje obrázek číslo 32.

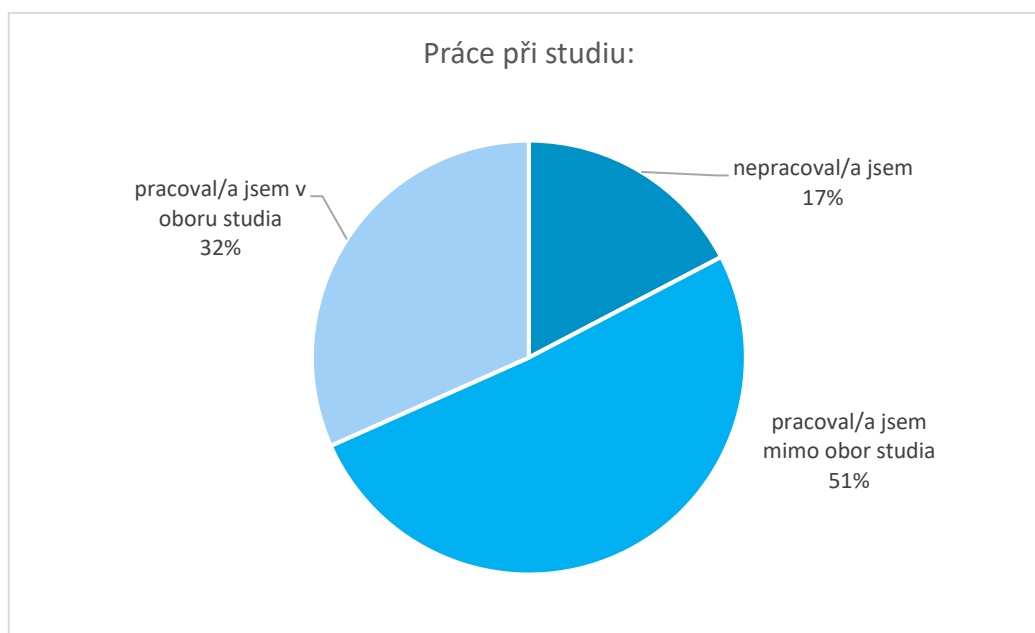
Obrázek 32 Identifikační analýza respondentů z hlediska pohlaví: (autor)

Následující otázka byla věnována prvnímu cizímu jazyku, který respondenti studují na střední škole. Vzhledem k rozšíření anglického jazyka, je odpovídající 88 % respondentů studujících dle obrázku 33 anglický jazyk. 8 % respondentů označilo, jako první jazyk němčinu a 3 % ruštinu. Vzhledem k výsledku 1 % v absolutním čísle 2, nelze předpokládat, že je předmět francouzština vyučován individuálně pouze pro 2 studenty, a proto zřejmě nedošlo k pochopení znění otázky respondenty.

Obrázek 33 Identifikační analýza z hlediska prvního cizího jazyka: (autor)

Studenti se obvykle snaží o získání alespoň částečné finanční nezávislosti na rodičích, prací na brigádách či na částečný úvazek. Závěrečná otázka dotazníku zkoumala, zda respondenti v průběhu studia na střední škole měli možnost pracovat nad rámec odborné praxe, například formou letních brigád, či práce na částečný úvazek. Odpovědi zobrazené na obrázku číslo 34, ale nepřináší pozitivní zprávu pro Asociaci, protože pouze 32 % respondentů pracovalo v oboru studia. To může znamenat, že studenti nemají zájem pracovat v oboru jejich studia nebo o studenty bez praxe na částečný úvazek nebo na časově omezenou brigádu nemají zájem podniky.

Obrázek 34 Identifikační analýza z hlediska možnosti výkonu práce nad rámec odborné praxe: (autor)

3 NÁVRH OPATŘENÍ PRO ZVÝŠENÍ ÚROVNĚ KOMPETENCÍ BUDOUCÍCH ABSOLVENTŮ

Řízení, organizace a podpora vzdělání je proces k jehož úspěšnému provedení je důležitá koordinace mezi řediteli a učiteli středních škol, studenty a jejich rodiči a v současné době i podniky. Základním článkem tohoto systému je ředitel, který by měl zajišťovat optimální propojení a řízení ostatních článků. Důležitý je tedy samotný výběr, míra podpory a schopnost řízení ředitele. Jeho přímými podřízenými jsou učitelé, u nichž záleží na odměně a možnosti kariérního růstu, kvalitě a možnosti dalšího vzdělání, podpory vedení a způsobu řízení výsledků. Rodiče jsou podporou pro své děti během celého života a ani během studia střední školy, kdy se studenti nachází v dospívajícím věku, by tomu nemělo být jinak a jejich zapojení by mělo být nezbytné.

Vzhledem k cílům práce, kterými je navržení opatření ke zvýšení úrovně individuálních kompetencí budoucích absolventů a opatření pro zvýšení atraktivity vstupu do odvětví pro budoucí absolventy středních škol sdružených v Asociaci, bude tato část práce rozdělena na dvě hlavní podkapitoly.

3.1 Návrh opatření ke zvýšení úrovně individuálních kompetencí budoucích absolventů

Návrhy pro zlepšení stávajícího stavu v této části práce odrážejí výstupy realizovaného výzkumu, konkrétně v části zabývající se hodnocením individuálních kompetencí budoucích absolventů středních škol sdružených v Asociaci. Jedná se tedy o návrhy, které by měly být realizovány jednotlivými středními školami ve snaze zlepšení situace v oblasti vnímané hodnoty individuálních kompetencí u budoucích absolventů. Na základě výsledků z dotazníkového šetření bylo zjištěno, že studenti nejhůře hodnotí prestiž střední školy, kterou studují a dále získané praktické zkušenosti. Neuspokojivé je vnímání získaných kompetencí v oblasti jazykových znalostí, teoretických znalostí a počítačové gramotnosti.

3.1.1 Návrh ke zvýšení prestiže střední školy

Prestiž neboli dobrá pověst, či reputace je spojená se společenským uznáním. Hlavní problém v tomto případě lze spatřovat v rychlosti šíření negativních zpráv naproti tomu pozitivní zprávy nemají velký dosah. Pověst je šířena studenty školy a vnímáním školy obyvateli města v němž škola sídlí. Z hlediska zlepšování prestiže je vhodné zapojení všech subjektů, aby měli pocit, že i jejich pověst je spojena se školou, kterou studují, nebo která reprezentuje město, kde bydlí.

Protože lze předpokládat, že budoucí zaměstnavatel hodnotí uchazeče podle jeho životopisu, kde je uvedeno dosažené vzdělání a škola, na které studoval, studenti by měli mít zájem na dobrém jménu školy. Návrh na zlepšení dobrého jména by zahrnoval práci studentů, kteří by byli motivováni lepším postavením na trhu práce po absolvování školy a zároveň by rozšiřovali své schopnosti během organizování víkendu, kterého by se účastnili studenti školy, studenti dalších škol se stejným zaměřením, zástupci podniků z oboru a veřejnost, která by měla zájem. Podobně už dnes probíhají soustředění se zaměřením matematika, fyzika, biologie či chemie, kterých se ale účastní pouze studenti, kteří vyřešili olympiádu či měli dobré výsledky testů a zástupci z vysokých škol.

Vzhledem k zatížení studentů maturitních ročníků, by bylo vhodné, aby organizaci měli na starost studenti třetích ročníků v rámci odborného předmětu. Samozřejmá by byla spolupráce ředitele a učitelů k navázání kontaktu a spolupráce s vysokými či vyššími odbornými školami a podniky a účast jejich zástupců na víkendovém soustředění ve formě přednášek, praktických příkladů nebo možnost exkurze v podnicích.

Vzhledem k možnosti využití prostor školy a stávající techniky by neměly být náklady na pořádání takového soustředění příliš vysoké. Zástupci vysokých škol by měli možnost informovat o vysoké škole a projektech s oborem souvisejících a zároveň motivovat studenty k dalšímu studiu.

Zapojení zástupců podniků s blízkého i širšího okolí je pro studenty pohledem z praktických stránek oboru a pro podniky prezentace nejen před studenty, ale i veřejností a možnost získání zaměstnanců se zájmem o obor.

3.1.2 Návrh na zvýšení úrovně vnímaných kompetencí v oblasti praktických dovedností

Jako nedostatečné hodnotili studenti získané praktické zkušenosti pro budoucí uplatnění se na trhu práce. Většina praktické výuky přitom probíhá ve školních dílnách, které se potýkají s nedostatkem finančních prostředků na zařízení a stroje potřebné pro výkon prací studenty a zároveň s kvalitou vyučujících dílny. Studenti by mohli získat během studia řadu zkušeností, ale získaná kvalifikace často nestačí jejich zaměstnavatelů. Proto podniky jako například Junker (2017) otevírají své „Trainee program“, které pomáhají vychovat absolventy získáním praktických zkušeností, poznáním chodu v podniku, tak aby po jeho absolvování mohli zapojit do běžného pracovního procesu. Z toho vyplývá, že podniky investují do vlastních školících středisek, dílen, strojů a zařízení, zároveň se prodlužuje doba po, kterou nejsou studenti

zapojení do pracovního procesu a dochází k fluktuaci školících pracovníků ze škol do firem a tím se prohlubuje celý problém.

Možnosti řešení takovéto situace se nabízejí dvě. První řešení už bývá v některých školách využíváno a je spojeno se sponzorskými dary firem, které například obnovují výrobu a starší typy zařízení darují do škol. Druhá varianta, by mohla umožnit studentům získat znalosti ve studovaném oboru a zároveň se účastnit brigády až už o letních prázdninách nebo během celého roku. Možnost pro část nadaných studentů, kteří by mohli „treinee program“ absolvovat již během studia.

V závislosti na oboru by studenti museli prokázat teoretické či praktické schopnosti pro zařazení do programu, kterého by se mohli účastnit podniky nejen z blízkého okolí školy, protože dle hodnocení motivačních faktorů, studenti nejsou do takové míry ovlivňováni nutností bydlet doma. V rámci podniky by poté mohli absolvovat seznámení s chodem podniku, popřípadě na některých pracovištích zůstat déle nebo dokonce být začleněni do samotného výrobního procesu. Vzhledem k možnostem setkání se s lidmi z oboru a možností je vidět při výkonu práce a samostatně se podílet na výrobě lze předpokládat, že procento respondentů, kteří nechtějí pracovat v oboru by mohlo být sníženo a nedocházelo by k nutnosti rekvalifikace. Další výhody by plynuly nejen pro podniky, které by si vychovali kvalitní zaměstnance bez nutnosti dalšího zaškolování, ale i pro školy, kde by se snížila finanční náročnost na počet zařízení potřebných pro praktickou výuku. Samozřejmě takovéto programy předpokládají spolupráci obou stran a náročnost zejména z počátku realizace.

3.1.3 Návrh na zvýšení úrovně vnímaných kompetencí v oblasti jazykových znalostí

Z úrovně získaných jazykových kompetencí je přibližně nespokojena více jak třetina studentů, přestože i pro studenty, kteří nechtějí pracovat či studovat v oboru je v dnešní době globalizace znalost jazyka důležitá. Přitom výuka dnes už většinou anglického jazyka je realizována od prvního stupně základní školy a v některých případech i v mateřských školkách, a i počet učitelů anglického jazyka už je na dostatečné úrovni. Základní problematikou, kterou již překonaly jazykové školy jsou osnovy, které jako základ při učení jazyka používají gramatiku a nekladou důraz na rozšiřování slovní zásoby a snahu podpořit konverzaci mezi studenty. Jazykové školy dále nabízejí konverzace s rodilými mluvčími, tábory či pobyty v cizině. Ani týdenní pobyty studentů u rodin ve Spojeném království, které bývá mnohdy pro rodiny finančně náročné, se neukázalo dobrou cestou.

I když konverzace probíhá během hodin výuky anglického jazyka, bylo by možné řešit problém se získanými jazykovými kompetencemi rozdělením hodin, kdy by byla vyhrazena samostatná hodina pouze na konverzaci. Například na gymnáziích je tato metoda využívána, ale pouze formou seminářů, které si studenti mohou volit. Pro motivaci studentů ke konverzaci v cizím jazyce, by bylo přitom využít techniky, která je v dnešní době umístěna v téměř každé třídě. Protože problém s výukou jazyků nenastává jen v České republice, a nejen na školách začleněných do Asociace, bylo by možné propojení pomocí telekonferencí, kde by studenti mohli představovat sebe, svoje město, památky, případně i rozšiřovat znalosti ve studijním oboru a tak podobně pouze v anglickém jazyce. Lze předpokládat, že pokud by se jednalo o pravidelné konference s cizinci, byli by sociálním tlakem nuceni k mluvení a rozšiřování slovní zásoby nenucenější metodou, než pokud mají konverzovat se svými spolužáky. Navíc, pokud by se jednalo o studenty ze zemí blízkých České republice, byla by finanční náročnost na možné pobyty menší, návštěvy studentů častější a možná komunikace i mimo školní lavice. Potřeba dorozumět se s kamarádem, je pak nejsilnější motivací, například i oproti placeným hodinám v jazykové škole.

3.2 Návrh opatření pro zvýšení atraktivity o vstup do odvětví pro budoucí absolventy

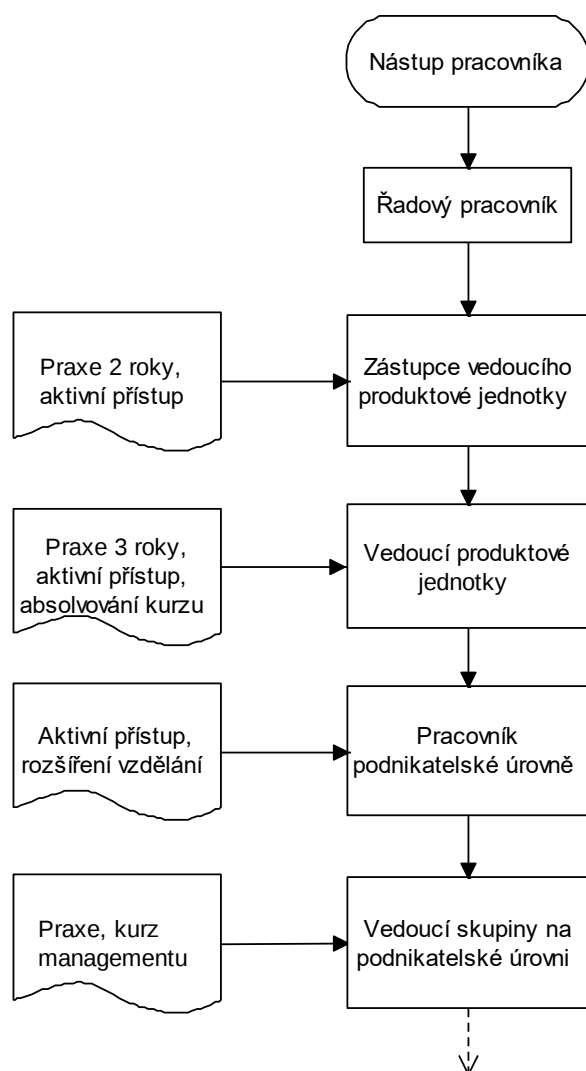
Návrhy pro zlepšení stávajícího stavu v této části práce odrážejí výstupy realizovaného výzkumu, konkrétně v části zabývající se hodnocením vybraných faktorů motivace vstupu do odvětví z pohledu budoucích absolventů středních škol sdružených v Asociaci. Jedná se tedy o návrhy, které by měly být realizovány potencionální zaměstnavateli ve snaze přilákání budoucích absolventů do daného odvětví.

3.2.1 Motivační faktor kariérní růst

Při analýze výsledků bylo zjištěno, že jako vysoce významný hodnotí respondenti faktor motivace možnost kariérního růstu v budoucím místě působení v rámci procesu hledání práce. To znamená, že při hledání práce se respondenti nerozhodují pouze dle nabízeného platového hodnocení, které záleží na možnostech podniky a které respondenti zvolily nejvýznamnějším faktorem motivace, ale i podle možnosti postoupit z místa, na které budou přijati na vyšší post v podnikové struktuře.

V současné době využívanou podnikovou strukturou ve větších podnicích je čtyřstupňový model korporace, divize, podnikatelské jednotky a produktová úroveň. V pracovních nabídkách bývá často uvedeno možnost kariérního růstu, ale konkrétní postup strukturou už bývá spíše ojedinělým případem. Přitom při konkretizaci cíle, jsou lidé lépe

schopni maximalizovat svoje síly a management orientovaný na cíle je běžně využívanou záležitostí. Proto v rámci zvýšení kvalifikace by zaměstnanci měli mít možnost vědět o možném postupu a podmínkách pro jeho dosažení. Příklad možného kariérního růstu a podmínkách postupu v podniku se čtyřstupňovou organizační strukturou je uveden na obrázku číslo 35.

Obrázek 35 Kariérní růst v podniku (autor)

Respondenti, kteří mají prvotní záměr „pokračovat ve studiu“, by dle strategie podniku mohli po úspěšném absolvování dalšího studia nastoupit jako pracovníci podnikatelské úrovně uvedené na obrázku 35, ale s podmínkou absolvování 3 měsíční poznávací „praxe“ na úrovni podnikatelské jednotky. A v případě proaktivního přístupu a splnění dalších podmínek stanovených podnikem by mohli postupovat v podnikové struktuře výše.

3.2.2 Motivační faktor finanční nezávislosti

Jak již bylo zmíněno nejsilněji jsou respondenti motivováni faktorem získání finanční nezávislosti na rodičích v procesu hledání práce. Pro potencionální zaměstnavatele je to příležitost, jak přilákat budoucí absolventy do daného odvětví. Podniky mohou nabízet benefity, které nejsou zákonem vymahatelné, ale v rámci strategie podniku nejen v oblasti nábory pracovníků mohou být podstatné. Benefity mohou nabývat různých podob, například formu náborových příspěvků vyplácených po odpracování zkušební doby nebo odměn za odpracování každého roku. Odměna za pravidelné docházení do pracovního procesu vyplácená na konci roku může být dobrou motivací absolventů, stejně jako odměna za vykonanou práci. Další benefity mohou souviset s různými oblastmi nákladů zaměstnanců, podniky tak mohou nabízet příspěvky na stravu, bydlení, dopravu, vzdělání, penzijní pojištění, životní pojištění či na sport.

ZÁVĚR

Bakalářská práce se zabývala problematikou výzkumu individuálních kompetencí a faktorů motivace vstupu do odvětví budoucích absolventů středních škol sdružených v Asociaci. Řešené téma je v současné době velmi aktuální, a to zejména z důvodu, že efektivní řízení aktivit týkající se rozvoje zaměstnanců (stávajících či potencionálních) je nezbytným předpokladem pro zvyšování přidané hodnoty podniku.

Ve vztahu k logické návaznosti obsahu tématu práce a ve snaze obsažení všech klíčových souvislostí byla práce rozdělena do tří hlavních kapitol.

První část práce byla věnována charakteristice výzkumných metod používaných pro získání informací, zejména realizaci výzkumu od definování cíle, přes orientační analýzu situace, plán výzkumného projektu, až po samotný sběr a zpracování dat. Dále byly popsána metoda sběru dat - dotazníkového šetření, které bylo využito k získání primárních informací od studentů středních škol sdružených v Asociaci. Závěr byl věnován pojmu motivace a motivačním teoriím, které byly důležitým základem pro tvorbu otázek zabývajících se motivačními faktory a jejich významností.

Postup realizace primárního výzkumu včetně časového harmonogramu a diagramu struktury byl obsahem druhé části práce, ve které byly dále popsány zapojené subjekty včetně počtu oprávněných respondentů a skutečně získaných odpovědí. Hlavní část druhé kapitoly byla analýza získaných odpovědí s ohledem na první třídící otázku, která rozdělovala respondenty do tří skupin podle prvotního záměru „hledat práci“, „pokračovat ve studiu“ nebo „nevím“. Samostatně byly analyzovány otázky vnímaných získaných kompetencí a významnost motivačních faktorů v procesu hledání práce u respondentů s prvotním záměrem pracovat. Stejně tak vnímané získané kompetence a významnost motivačních faktorů respondentů s prvotním záměrem studovat. Respondenti měli hodnotit získané kompetence v oblasti teoretických, praktických, jazykových a počítačových dovedností a zároveň ohodnotit prestiž střední školy, kterou respondenti studují. Ve druhé části respondenti hodnotili na šestistupňové škále významnost faktoru motivace vztahující se k nutnosti dojíždění či stěhování, vzdálenosti od přítele či přítelkyně, možnost kariérního růstu, či finanční nezávislost. Pro všechny skupiny byly následně vyhodnoceny otázky identifikační analýzy. Kvalitně provedená analýza stávajícího stavu, tj. realizace výzkumu individuálních kompetencí a faktorů motivace byla nezbytným předpokladem pro realizaci poslední návrhové části.

Třetí část práce byla rozdělena s ohledem na cíle práce do dvou hlavních podkapitol. V první podkapitole byly navrženy opatření, které by mohly vést ke zlepšení úrovně nejhůře

vnímaných získaných kompetencí v oblasti praktických a jazykových dovedností a dále možnosti zlepšení dobrého jména střední školy zapojením studentů, jejichž práce by byla zúročena v procesu hledání práce. Současně byly ve druhé podkapitole navrženy opatření pro podniky, zejména ve snaze motivace potencionálních uchazečů o zaměstnání o práci v daném oboru.

Z obsahu práce je také patrný značný důraz na potvrzení aktuálnosti tématu, který se opírá především o uvedené citované odborné články a publikace, v nichž autoři řešenou problematiku řadí mezi velmi aktuální ve snaze o zajištění trvale udržitelného rozvoje na daném trhu.

Cílem bakalářské práce bylo na základě teoretického vymezení řešené problematiky provést analýzu stávajícího stavu, tj. realizovat výzkum individuálních kompetencí a faktorů motivace budoucích absolventů škol sdružených v Asociaci, a následně na základě zjištěných informací byl cílem navrhnout opatření ke zvýšení úrovně individuálních kompetencí budoucích absolventů a opatření pro zvýšení atraktivity vstupu do odvětví pro budoucí absolventy středních škol sdružených v Asociaci. Na základě obsahu jednotlivých částí práce je možné konstatovat, že cíl bakalářské práce byl naplněn.

POUŽITÁ LITERATURA

ADAIR, John Eric, 2004. *Efektivní motivace*. Praha: Alfa Publishing. ISBN 80-86851-00-1.

ARMSTRONG, Michael, 2006. *Řízení lidských zdrojů*. Praha: Grada. ISBN: 978-80-247-1407-3.

ASOCIACE STŘEDNÍCH ŠKOL INFORMAČNÍCH TECHNOLOGIÍ, TELEKOMUNIKACÍ, PENĚŽNICTVÍ, POŠTOVNICTVÍ A LOGISTIKY, 2015. *Stanovy spolku*. Brno: Asociace.

BÁRTOVÁ, Hilda a Vladimír BÁRTA, 1991. *Marketingový výzkum trhu*. Praha: Economia. ISBN 80-85378-09-4.

BÁRTOVÁ, Hilda, Vladimír BÁRTA a Jan KOUDELKA, 2007. *Spotřebitel: (chování spotřebitele a jeho výzkum)*. Praha: Oeconomica. ISBN 978-80-245-1275-4.

BEDNARČÍK, Zdeněk, 2008. *Marketingový výzkum*. Karviná: Slezská univerzita. ISBN 9788072484898

FORET, Miroslav a Jana STÁVKOVÁ, 2003. *Marketingový výzkum: Jak poznávat své zákazníky*. Praha: Grada. ISBN 80-247-0385-8

HAGUE, Paul, 2003. *Průzkum trhu*. Brno: Computer Press. ISBN 80-7226-917-8

IDRIS, Abdallah Mohammad a Michelle MANGANARO, 2017. Relationships between psychological capital, job satisfaction, and organizational commitment in the Saudi oil and petrochemical industries. *Journal of human behavior in the social environment*. Roč. 27 (2017), č. 4 (5-6/2017), s. 251-269. ISSN: 1091-1359

JUNKER, 2017. *Treinee program*. [online]. [cit. 2017-05-15]. Dostupné z: <http://www.junker.cz/cz/karriere/traininee-programm.php>

KOTLER, Philip a Kevin Lane Keller, 2007. *Marketing a management*, 12. vyd. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-1359-5

KOTLER, Philip a Kevin Lane Keller, 2013. *Marketing a management*, 14. vyd. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-4150-5

KOUBEK, Josef, 1995. *Řízení lidských zdrojů*. PRAHA: Management press. ISBN: 80-85943-01-8

KOZEL, Roman a kolektiv, 2006. *Moderní marketingový výzkum*. Praha: Grada. ISBN 80-247-0966-X

KOZEL, Roman, Lenka MYNÁŘOVÁ a Hana SVOBODOVÁ, 2011. *Moderní metody a techniky marketingového výzkumu*. Praha: Grada. s. 304. ISBN 978-80-247-3527-6

MCCARTHY, Jerome Edmund a William PERREAULT, 1995. *Základy marketingu*. Praha: Victoria Publishing. ISBN 80-85605-29-5

MYŠKOVÁ, Renáta, 2015. Assessing the degree of balance between staff dispositions and their job positions using fuzzy logic. *Scientific Papers of the University of Pardubice - Series*

- D, *Faculty of Economics and Administration*, vol. 22 (2015), no. 34 (2/2015), s. 113-124. ISSN: 1211-555X.
- NAKONEČNÝ, Milan, 1992. *Motivace pracovního jednání a její řízení*. Praha: Management Press. ISBN: 80-85603-01-2
- NAKONEČNÝ, Milan, 1998. *Základy psychologie*. Praha: Academia. ISBN: 80-200-0689-3
- NAKONEČNÝ, Milan, 2005. *Sociální psychologie organizace*. Praha: Grada. ISBN 80-247-0577-X
- OLECKÁ, Ivana a Kateřina IVANOVÁ, 2010. *Metodologie vědecko - výzkumné činnosti*. Olomouc: Moravská vysoká škola Olomouc. ISBN: 978-80-87240-33-5
- PALÁN, Zdeněk, 2002. *Lidské zdroje: výkladový slovník*. Praha: Academia. ISBN 80-200-0950-7
- PAUKNEROVÁ, Daniela et al., 2006. *Psychologie pro manažery*, 2. Přerac.vyd. Praha: Grada. ISBN 80-247-1706-9
- PLHÁKOVÁ, Alena, 2004. *Učebnice obecné psychologie*. Praha: Academia. ISBN 9788020014993
- PROVAZNÍK, Vladimír a Růžena KOMÁRKOVÁ, 1998. *Motivace pracovního jednání*. Praha: Vysoká škola ekonomická v Praze. ISBN 80-7079-283-3
- RATHOUTSKÝ, Miloš, 2012. *Co všechno dělají firmy v rámci spolupráce se školami?* [online]. [cit. 2017-01-10]. Dostupné z: <http://www.nuov.cz/kurikulum/co-vsechno-delaji-firmy-v-ramci-spoluprace-se-skolami>
- STEIGER, Thomas a Eric LIPPMANN, 2012. *Psychologie pro manažery: Jak ovládnout umění vést*. Brno: Albatros Media. ISBN: 978-80-265-0006-3
- ŠIGUT, Zdeněk, 2004. *Firemní kultura a lidské zdroje*. Praha: ASPI Publishing. ISBN 80-7357-046-7
- TURECKIOVÁ, Michaela, 2004. *Řízení a rozvoj lidí ve firmách*. Praha: Grada. ISBN 80-247-0405-6
- VALERO, Domingo a Andreas HIRSCHI, 2016. Explored profiles of work motivation among students in school and apprentices in vocational education and training. *Journal of Vocational Behavior*. [online]. Roč. 2016, č. 93, s. 67-80 [cit. 2017-04-27]. ISSN: 0001-8791 Dostupné z: http://apps.elsevier.com/locate/jvb/full_record.do?product=WOS&search_mode=GeneralSearch&qid=14&SID=N2kozOHAYDJ7hTsUs6h&page=1&doc=8
- WRIGHT, Bradley E., Shahidul HASSAN a Robert CHRISTENSEN, 2017. Job choice and performance: revisiting core assumptions about public service motivation. *International public management journal*. Roč. 20 (2017), č. 1 (11/2017), s. 108-131. ISSN: 1091-1359
- ZBOŘIL, Kamil, 1998. *Marketingový výzkum: Metodologie a aplikace*. Praha: VŠE. ISBN 80-7079-394-5.

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1 Časový harmonogram aktivit realizovaného výzkumu	25
Tabulka 2 Charakteristika respondentů	28
Tabulka 3 Střední školy a studijní obory zařazené do výzkumu	29

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1 Maslowa hierarchie	23
Obrázek 2 Konstrukce dotazníku.....	27
Obrázek 3 Po dokončení střední školy chci:.....	31
Obrázek 4 Po dokončení střední školy chci hledat práci v:	32
Obrázek 5 Po ukončení studia střední školy chci hledat práci v oboru:	32
Obrázek 6 Získávání a prohlubování praktických zkušeností (praxe v tuzemsku, praxe v zahraničí) neprodleně po ukončení střední školy mi zajistí lepší výchozí pozici budoucího uplatňování se na trhu práce:	33
Obrázek 7 Teoretické znalosti získané studiem na střední škole považuji v současné době za dostatečné pro uplatnění se na trhu práce:	34
Obrázek 8 Střední škola, kterou studuji, má značnou prestiž v porovnání s ostatními středními školami (vyučující, organizace studia, mimo studijní aktivity atp.)	35
Obrázek 9 Praktické zkušenosti získané během studia na střední škole považuji v současné době za dostatečné pro budoucí uplatnění se na trhu práce?	36
Obrázek 10 Počítačovou gramotnost získanou v rámci studia na střední škole považuji za dostatečnou pro potřeby budoucího uplatnění se na trhu práce:	37
Obrázek 11 Jazykové kompetence získané studiem na střední škole považuji za dostatečné pro potřeby budoucího uplatnění se na trhu práce:	38
Obrázek 12 Minimální vzdálenost od bydliště (nemusím bydlet mimo domov) v rámci motivace v procesu hledání práce	39
Obrázek 13 Vysoká celospolečenská prestiž podniku v rámci motivace v procesu hledání práce	39
Obrázek 14 Přítel/přítelkyně studuje/pracuje v minimální vzdálenosti od případného místa mého působení v rámci motivace v procesu hledání práce	40
Obrázek 15 Možnost kariérního růstu v budoucím místě působení v rámci motivace v procesu hledání práce	41
Obrázek 16 Jde mi zejména o získání finanční nezávislosti na rodičích v rámci motivace v procesu hledání práce.....	41
Obrázek 17 Možnost účastnit se dalšího vzdělávání v rámci výkonu práce (jazykové kurzy od zaměstnavatele, odborné semináře atp.) v rámci motivace v procesu hledání práce.....	42
Obrázek 18 Po dokončení střední školy chci pokračovat ve studiu:	43

Obrázek 19 Absolvování vysoké školy, vyšší odborné školy, jazykové školy mi zajistí lepší pozici v následném uplatnění na trhu práce:	44
Obrázek 20 Teoretické znalosti získané studiem na střední škole považuji v současné době za nedostatečné pro uplatnění se na trhu práce:	44
Obrázek 21 Střední škola, kterou studuji, má značnou prestiž v porovnání s ostatními středními školami (vyučující, organizace studia, mimo studijní aktivity atp.)	45
Obrázek 22 Praktické zkušenosti získané během studia na střední škole považuji v současné době za dostatečné pro budoucí uplatnění se na trhu práce:	46
Obrázek 23 Počítačovou gramotnost získanou v rámci studia na střední škole považuji za dostatečnou pro potřeby budoucího uplatnění se na trhu práce:	46
Obrázek 24 Jazykové kompetence získané studiem na střední škole považuji za dostatečné pro potřeby budoucího uplatnění se na trhu práce:	47
Obrázek 25 Minimální vzdálenost od bydliště (nemusím využívat ubytování na kolejích či privátu) v rámci motivace k dalšímu studiu:	48
Obrázek 26 Vysoká celospolečenská prestiž vysoké školy, vyšší odborné školy, jazykové školy v rámci motivace k dalšímu studiu:	48
Obrázek 27 Získaná vyšší kvalifikace je výhodou pro budoucí uplatnění na trhu práce v rámci motivace k dalšímu studiu:	49
Obrázek 28 Přítel/přítelkyně studuje/pracuje v blízkosti vysoké školy v rámci motivace k dalšímu studiu:	49
Obrázek 29 Větší pravděpodobnost garance budoucího vyššího finančního ohodnocení v rámci výkonu práce v rámci motivace k dalšímu studiu:	50
Obrázek 30 Jde mi hlavně o získání vysokoškolského titulu v rámci motivace k dalšímu studiu:	51
Obrázek 31 Po ukončení studia střední školy chci pokračovat ve studiu na vysoké škole:	51
Obrázek 32 Identifikační analýza respondentů z hlediska pohlaví:	52
Obrázek 33 Identifikační analýza z hlediska prvního cizího jazyka:	52
Obrázek 34 Identifikační analýza z hlediska možnosti výkonu práce nad rámec odborné praxe:	53
Obrázek 35 Kariérní růst v podniku	58

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha A Dotazník

Příloha A Dotazník

Průzkum ke zjištění informací o záměrech budoucích absolventů středních škol zaměřených na oblast informačních technologií, telekomunikací, poštovníctví a logistiky

Dobrý den, milí studenti,

cílem tohoto krátkého průzkumu je zjištění informací o záměrech budoucích absolventů oboru dopravy a spojů po dokončení střední školy. Získané informace budou cenným podkladem jak pro předmětně zaměřené střední a vysoké školy, tak pro podniky z praxe.

***Povinné pole**

Po dokončení střední školy chci: *

Prosím, vyberte jednu z nabízených možností. V případě, že chcete hledat práci a zároveň studovat tzv. "dálkovou formou", zvolte prosím možnost "hledat práci". V dalším kroku budete moci následně označit již konkrétní záměr. V případě, že zvažujete pokračovat ve studiu na jazykové škole, prosím, zvolte možnost "pokračovat ve studiu".

- hledat práci
- pokračovat ve studiu
- nemám představu

Po dokončení střední školy chci hledat práci

(Na tuto část jsou přsměrováni respondenti, kteří zvolili „*hledat práci*“)

Po dokončení střední školy chci hledat práci v: *

- oboru mého studia na střední škole
- oboru mého studia na střední škole a zároveň studovat tzv. "dálkovou formou"
- mimo obor mého studia na střední škole
- mimo obor mého studia na střední škole a zároveň studovat tzv. "dálkovou formou"
- mimo území České republiky

Po ukončení studia střední školy chci hledat práci v oboru: *

- Logistika
- Poštovníctví
- Telekomunikace
- Bankovníctví
- Informační technologie
- Jiném

Získávání a prohlubování praktických zkušeností (praxe v tuzemsku, praxe v zahraničí) neprodleně po ukončení střední školy mi zajistí lepší výchozí pozici budoucího uplatňování se na trhu práce: *

- ☐ zcela souhlasím
- ☐ spíše souhlasím
- ☐ spíše nesouhlasím
- ☐ zcela nesouhlasím

Teoretické znalosti získané studiem na střední škole považuji v současné době za dostatečné pro uplatnění se na trhu práce: *

- ☐ zcela souhlasím
- ☐ spíše souhlasím
- ☐ spíše nesouhlasím
- ☐ zcela nesouhlasím

Střední škola, kterou studuji, má značnou prestiž v porovnání s ostatními středními školami (vyučující, organizace studia, mimo studijní aktivity atp.): *

- ☐ zcela souhlasím
- ☐ spíše souhlasím
- ☐ spíše nesouhlasím
- ☐ zcela nesouhlasím

Praktické zkušenosti získané během studia na střední škole považuji v současné době za dostatečné pro budoucí uplatnění se na trhu práce? *

- ☐ zcela souhlasím
- ☐ spíše souhlasím
- ☐ spíše nesouhlasím
- ☐ zcela nesouhlasím

Počítačovou gramotnost získanou v rámci studia na střední škole považuji za dostatečnou pro potřeby budoucího uplatnění se na trhu práce: *

- ☐ zcela souhlasím
- ☐ spíše souhlasím
- ☐ spíše nesouhlasím
- ☐ zcela nesouhlasím

Jazykové kompetence získané studiem na střední škole považují za dostatečné pro potřeby budoucího uplatnění se na trhu práce: *

- ☐ zcela souhlasím
- ☐ spíše souhlasím
- ☐ spíše nesouhlasím
- ☐ zcela nesouhlasím

V rámci motivace v procesu hledání práce seřadte uvedené faktory *

(1) - nejméně důležitý faktor, (6) - nejvíce důležitý faktor, stejné hodnocení lze použít u více faktorů.

[illegible]

1 2 3 4 5 6

Možnost
účastnit se
dalšího
vzdělávání

v rámci výkonu
práce (jazykové
kurzy od
zaměstnavatele,
odborné
semináře atp.)

☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐

Po dokončení střední školy chci pokračovat ve studiu

(Na tuto část jsou přesměrováni respondenti, kteří zvolili „*pokračovat ve studiu*“)

Po dokončení střední školy chci pokračovat ve studiu: *

- ☐ na vysoké škole (vyšší odborné škole) v oboru studia na střední škole
- ☐ na vysoké škole (vyšší odborné škole) mimo obor studia na střední škole
- ☐ na jazykové škole (denní pomaturitní jazykové studium)
- ☐ v zahraničí

Po dokončení střední školy chci pokračovat ve studiu mimo obor mého studia

(Na tuto část jsou přesměrováni respondenti, kteří na předchozí otázku neodpověděli „*na vysoké škole (vyšší odborné škole) v oboru studia na střední škole*“)

Absolvování vysoké školy, vyšší odborné školy, jazykové školy mi zajistí lepší pozici v následném uplatnění se na trhu práce: *

- ☐ zcela souhlasím
- ☐ spíše souhlasím
- ☐ spíše nesouhlasím
- ☐ zcela nesouhlasím

Teoretické znalosti získané studiem na střední škole považují v současné době za nedostatečné pro uplatnění se na trhu práce: *

- ☐ zcela souhlasím
- ☐ spíše souhlasím
- ☐ spíše nesouhlasím
- ☐ zcela nesouhlasím

Střední škola, kterou studuji, má značnou prestiž v porovnání s ostatními středními školami (vyučující, organizace studia, mimo studijní aktivity atp.): *

- ☐ zcela souhlasím
- ☐ spíše souhlasím
- ☐ spíše nesouhlasím
- ☐ zcela nesouhlasím

Praktické zkušenosti získané během studia na střední škole považují v současné době za dostatečné pro budoucí uplatnění se na trhu práce? *

- ☐ zcela souhlasím
- ☐ spíše souhlasím
- ☐ spíše nesouhlasím
- ☐ zcela nesouhlasím

Počítačovou gramotnost získanou v rámci studia na střední škole považují za dostatečnou pro potřeby budoucího uplatnění se na trhu práce:

- ☐ zcela souhlasím
- ☐ spíše souhlasím
- ☐ spíše nesouhlasím
- ☐ zcela nesouhlasím

Jazykové kompetence získané studiem na střední škole považují za dostatečné pro potřeby budoucího uplatnění se na trhu práce: *

- ☐ zcela souhlasím
- ☐ spíše souhlasím
- ☐ spíše nesouhlasím
- ☐ zcela nesouhlasím

V rámci motivace k dalšímu studiu seřad'te uvedené faktory dle jejich významnosti: *

(1) - nejméně důležitý faktor, (6) - nejvíce důležitý faktor, stejné hodnocení lze použít u více faktorů.

[illegible]

Po dokončení střední školy chci pokračovat ve studiu v oboru mého studia

(Na tuto část jsou přesměrováni respondenti, kteří na otázku „*Po dokončení střední školy chci pokračovat ve studiu*“ odpověděli „*na vysoké škole (vyšší odborné škole) v oboru studia na střední škole*“)

Po ukončení studia střední školy chci pokračovat ve studiu na vysoké škole: *

- Univerzita Pardubice, Dopravní fakulta Jana Pernera
- České vysoké učení technické Praha, Dopravní fakulta
- Vysoké učení technické Brno, Fakulta elektrotechniky a komunikačních technologií
- Vysoká škola ekonomická Praha, Fakulta financí a účetnictví
- Vysoká škola báňská - Technická univerzita Ostrava, Fakulta elektrotechniky a informatiky
- Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, Fakulta logistiky a krizového řízení
- Vysoká škola logistiky Přerov
- Jiné

Absolvování vysoké školy, vyšší odborné školy, jazykové školy mi zajistí lepší pozici v následném uplatnění se na trhu práce: *

- zcela souhlasím
- spíše souhlasím
- spíše nesouhlasím
- zcela nesouhlasím

Teoretické znalosti získané studiem na střední škole považuji v současné době za dostatečné pro uplatnění se na trhu práce: *

- zcela souhlasím
- spíše souhlasím
- spíše nesouhlasím
- zcela nesouhlasím

Střední škola, kterou studuji, má značnou prestiž v porovnání s ostatními středními školami (vyučující, organizace studia, mimo studijní aktivity atp.): *

- zcela souhlasím
- spíše souhlasím
- spíše nesouhlasím
- zcela nesouhlasím

Praktické zkušenosti získané během studia na střední škole považují v současné době za dostatečné pro budoucí uplatnění se na trhu práce? *

- ☐ zcela souhlasím
- ☐ spíše souhlasím
- ☐ spíše nesouhlasím
- ☐ zcela nesouhlasím

Počítačovou gramotnost získanou v rámci studia na střední škole považují za dostatečnou pro potřeby budoucího uplatnění se na trhu práce: *

- ☐ zcela souhlasím
- ☐ spíše souhlasím
- ☐ spíše nesouhlasím
- ☐ zcela nesouhlasím

Jazykové kompetence získané studiem na střední škole považují za dostatečné pro potřeby budoucího uplatnění se na trhu práce: *

- ☐ zcela souhlasím
- ☐ spíše souhlasím
- ☐ spíše nesouhlasím
- ☐ zcela nesouhlasím

V rámci motivace k dalšímu studiu seřad'te uvedené faktory dle jejich významnosti: *

(1) - nejméně důležitý faktor, (6) - nejvíce důležitý faktor, stejné hodnocení lze použít u více faktorů.

[illegible]

Základní údaje: (Na tuto část odpovídali všichni respondenti)

Pohlaví: *

- muž
- žena

Který studijní obor studujete?

- Logistické a finanční služby 37-42-M/01
- Provoz a ekonomika dopravy 37-41-M/01
- Logistické služby 37-42-M/01
- Finanční služby 37-42-M/01
- Doprava a Logistika 37-41-M/01
- Peněžní a logistické služby 37-42-M/01
- Logistika ve službách a finančnictví 37-42-M/01
- Provoz a ekonomika dopravy - logistika 37-41-M/01
- Logistické a finanční služby - nástavba 37-42-L/51
- Jiný

Kterou střední školu studujete? *

- Střední odborná škola logistických služeb, Učňovská 1/100, Praha 9
- SOŠ informatiky a spojů a SOU Kolín, Jaselská 826, Kolín
- Střední odborná škola a Střední odborné učiliště, náměstí Edvarda Beneše 2353, Kladno
- Střední odborná škola a Střední odborné učiliště, Volanovská 243, Trutnov
- Střední odborná škola logistická a střední odborné učiliště Dalovice, Hlavní 114/29, Dalovice
- Střední škola informatiky a finančních služeb, Klatovská 200 G, Plzeň
- Střední škola informatiky, poštovníctví a finančnictví Brno, Čichnova 982/23, Brno
- Obchodní akademie a Střední odborná škola logistická, Hany Kvapilové 20, Opava
- Střední průmyslová škola, Resslova 5, Ústí nad Labem
- Střední škola logistiky a chemie, U Hradiska 29, Olomouc
- Integrovaná střední škola, Dr. Farského 300, Vysoké nad Jizerou

- Střední škola strojní, stavební a dopravní, truhlářská 360/3, Liberec
- Střední škola elektrotechniky a strojírenství, Jesenická 1, Praha 10

První cizí jazyk, který studujete na střední škole: *

- angličtina
- němčina
- ruština
- španělština
- francouzština
- Jiný

V průběhu studia na střední škole jste měl/a možnost pracovat nad rámec odborné praxe, například formou letních brigád, či práce na částečný úvazek? *

- pracoval/a jsem v oboru studia
- pracoval/a jsem mimo obor studia
- nepracoval/a jsem

Zdroj: autor